

Carpații

Deposito legal: M. 8.137-1955.

Director: Aron Cotrus + REVISTA DE CULTURA SI ACTIUNE ROMANEASCA IN EXIL Redactor: Traian Popescu

MAJADAHONDA 13 IANUARIE 1979

MAREA REGASIRE

de Traian POPESCU

N frământatul an 1979 care a început pentru Spania, 13 Ianuarie a căzut într-o Sâmbătă.

Ca niciodată în cei treizeci și doi de ani trecuți dela venirea mea în Spania și treizeci și unu dela înălțarea crucii de granit care străjuește locul jertfei lui Ion Moța și Vasile Marin, de astădată Majadahonda a avut un aspect primăvăratec.

Un soare binefăcător de cald, răsfăța oamenii și natura, după zilele ploioase și friguroase care precedaseră, ca o timidă răbufneală de iarnă, departe însă de adevărata, care nemiloasă se abătuse asupra Europei centrale și Franței, cu câteva zile mai înainte.

Nici un șuerat de vânt, amintind crivățul danubian, obicinuit pe platoul ei, nici o ceață, nici o picătură de ploale.

Un cer senin și o vizibilitate atmosferică până la mari depărtări, încântând privirea cu silueta Madridului «secol XX».

Totul părea parcă predestinat unei solemnități depășitoare a rutinarului pelerinaj anual la «crucea», intru cinstirea memoriei celor doi eroi.

Și așa a fost.

Lume multă, venită din diverse părți ale Spaniei și Europei, se strânsese în jurul modestei cruci, care păzește locul cuibului de mitralieră în care Ion Moța și Vasile Marin, ca cruciați ai secolului XX, își jertfiseră conștiința vieții apărând libertatea Spaniei, a Europei și credința în Isus Christos.

Grăitor în vecuri, se înalță alături de cruce grandiosul monument ridicat de legionari, pentru gloria lor de eroi și ca simbol al Europei unite.

Căzuseră sfărtecați de aceleași proiectile, într'un epo-

VINE RADU GYR

de Cpt. N. S. BELDIE

A, vine Radu Gyr. Corpul lui e îngropat în cimitirul catolic din București, dar sufletul i-a luat calea exilului. E adus în desagă de cruciații veniți cu armurile sparte, spada ruptă și zăua știrbă. Cum sufletul lui Gyr e prea mare, nu poate încapa într-o desagă; cruciații și-l împart, ca să aducă fiecare o părticică.

În desagă, Badea Cârțan ducea cărți, dar el nu a putut trece de Roma. Cruciații care vin acum cu sufletul lui Gyr în desagă, trec mările și oceanele, ajung în cele două Americi și chiar în Australia și Noua Zeelandă. Dar nu pot aduce în desagă poeziile lui Gyr, pentru că acestea nu i-au fost publicate acolo de unde vin cruciații, adică în Tară. Și nici pe hârtii scrise nu le aduc, căci pazele îi caută până și în cuștile hainelor. Le aduc în minte, în cutia craniană, unde abirii nu pot să scotocească, așa cum le-au învățat acolo, în închisori: pe deoșt. Transmise prin Morse, prin bălă în pereți sau tuberii, sau pe apă, cu liniile și punctele.

E interesant de constatat cum poporul românesc, în vremuri de restriște, a simțit nevoia versurilor. În trecutul îndepărtat, și-a alinat durerile cu doina, dar în doină nu atât melodia alina, ci versul, adică cuvântul. Între cele două războaie, poezia își pierduse din importanță, cu toată puzderia de reviste ce apăreau în toate orașele Țării. Multimile întorsese spatele poeziei, ea rămânând apăsătoare unei minorități. Căuza treburilor căutate în înșelii poezii care, în goana după originalitate, îi părăsiseră canoanele. Și iată că închisorile roșii au produs o întoarcere vijelioasă la poezie, la vers, o întoarcere deosebit de așezată. Intenționali cântau să-și astâmpere foamea, cu versuri. Închisorile nu produs mulți poeți și multe au fost poeziile care s-au scris acolo: căci ele se scriau cu o buclă de sarmă, cu un cui, pe zidurile umede. Temnicerii curățau zidurile, le vârulau, dar versurile reapăreau, ca cliperile după ploale.

E de la sine înțeles că această poezie nu era nici ermetică, nici geometrică, nici flatăchie; era o poezie directă, simplă, pătrunzătoare. Avea ritm și rimă, lambi sulitori, saltărețe dactile și trohee. Filozofie? Da, și încă înaltă. Închisorile au făcut ca sensibilitatea poetică să atingă incandescenta arcului voltaic. Și totuși a putut să intre în canoanele vechii poezii, cu picior, ritm și rimă. Pot spune sau crede ce vor poezii curentelor efemere moderniste, dar sufletul năpăstui, caută în poezie ritm și rimă. Această poezie, respectuoasă a vechilor canoane, ca și doinele în vremile de restriște, mergea la inimă. Care ar fi fost în închisori succesul poeziei barbiene de exemplu, ca să nu mai vorbim de cea a exilului în general, și în special de aceia pe care eu aș numi o scârbăvnică?

(Urmează pag. 6.)

peic gest de vitejie românească — «pe aceea nu se trece», uniți în moarte ca și în viață în slujba aceleiași ideal legionar, oprind cu trupurile lor iureșul desnădălduit al roșilor — de a rupe cleștele naționalistilor spanioli, care aproape încercuiseră Madridul... și roșii n'au trecut atunci, ci abia 38 de

Doctorița Ana-Marin depunând jerba de flori.

Doamna Virginia Iasinschi însoțită de văduva fostului Ministru Legionar în Spania Radu Ghenea. Doamna Jena Ghenea.

Grupul tinerilor legionari după legământ înconjurând pe Cădul Horia Sima.

ani mai târziu după 20 Noembrie 1975, împinși de democrațiile occidentale, care vânduseră deja la Yalta, Teheran și Postdam, Europa de Est.

Printre noi se strecurau sfioase două fiinte îndurerate.

Deasemenea un grup de tineri Români transfigurați, priveau crucea.

Emoție, șoapte, curiozitate — regăsire plină de duioșie, de descoperire de frunți, de nădejdi.

Erau văduva lui Vasile Marin și a lui Vasile Iasinschi, doctorița Ana Maria Marin-Vansaenen și Virginia Iasinschi iar tinerii, erau grupul de legionari de la Paris, constituit din tineri legionari scăpați din Tară, veniți să depună jurământul de credință legionară, pe locul jertfei lui Ion Mota și Vasile Marin.

Veniseră, mânați și mânați de destin, la regăsirea sufletească legionară dela Majadahonda în 13 Ianuarie 1979, cum va rămâne în Istoria Mișcării această zi pe care Cerul și cohortele de Martiri Legionari o deciserseră și o binecuvântau de sus, și-o făceau strălucitoare de lumină și de speranțe.

După 42 de ani dela despărțirea tragică de soțul ei Vasile, doctorița Marin, venea, ca vrednică descendentă Dacă, să salute eroul nemuritor și parcă să-l șoptească, cu jerba de flori așezată la picioarele crucii, «m'au chinuit opt ani în temniță grea ca să te reneg; n'au isbit și acum sunt aici să-ți spun că sunt prezentă în lupta pentru care te-ai jertfit».

Iar Doamna Virginia Iasinschi, soție credincioasă a înfăptuitorului Căminului Moța Marin dela Aravaca, Comandantul Bunei Vestiri, Vasile Iasinschi, căzut cu două luni înainte zdrobit de lupta atâtor ani grei, venea pentru prima dată, după îndelungată trecere de timp, ca să retransmită legionarilor prezenți ultimile cuvinte rostite ca un testament în pragul trecerii în lumea veșnică, de cel, ce fusese soimul Bucovinei legionare unitate și disciplină, adică lasați desbinările și urmați disciplinați credința căpitănească.

Jertfa voluntară a lui Ion Mota și a lui Vasile Marin a creat spiritul Majadahondei, adică cel de cruciadă, al Europei de ieri și de mâine de sacrificiu și iubire de Christos —, iar mica cruce pe locul unde alături de alte sute de eroi spanioli, sângele lor amestecat a plămădit unind peste mări și țări, într-o frățască comuniune de destin, de suferință și înviere cele două națiuni, cum a spus Faust Brădescu în cuvântarea lui, s'a transformat în mitul acestui spirit al Majadahondei, care va triumfa cândva în Europa desorientată a democrației socialisto-comunistă.

Acest triumf va avea la bază, fără îndoială, «Marea Regăsire sufletească» dela Majadahonda din 13 Ianuarie 1979.

Vârtejul lui 23 August 1944, în care a intrat o parte a disidenței legionare, a vânturat neghina din ogrul Căpitanului.

Cei ce au de auzit, să audă!

Cei ce sunt chemați s'o înfăptuiască, la lucru!

TRAIAN POPESCU

IMN de Vasile MILITARU

Sfinți legionari de flăcări,
Cu iubire'n suflet, pară!
Pe-ale căror mari stindarde
Stă scris: Totul pentru Tară!

Din ce sori, cununi de raze,
Cum au sfinții din altar,
Să sui sufletul să smulgă
Pentru fruntea noastră, dar?

Când mă uit cum spre nălțarea
Neamului plin de obida
Pentru sfintele altare,
Faceți munți de cărămidă,
Ridicați într'una cruci.
Faceți porți la cimitire
Si altare.
De nchinare,
Si Troițe la rascruți!
Plănu-mi năpădește'n gene,
Si cu ochii'n caldă rouă
Pentru Neamulntreg fac cruce,
Si suspin: Mărire vouă!

Pururea mărire vouă,
Mari legionari de plai!
Crâng ce crește, plin de viață,

Peste-atâtea putregai.
Brațe tari, cum e oțelul,
Ce lovit, scântei aruncă,
Sfinți trăiți printre mistere,
Cântec, rugăciuni și muncă!

Vază cerul fapta coastră, cea de măreție rară,
Dragi legionari, ce ardeti, toți în «Totul pentru [Tară».

Căci prin voi, eu văd aievea,
Pururea nepieritoare,
Tara care se ridică,
Munte de-aur, până'n soare!
Munte-clocot de lumină!
Ca să nu mai aibă ntrânsul,
Nici o fiară, vizuină.
Si păzit, de mii de-Arhangheli,
Sub cununi de cer, mereu,
Pe-acei munte, să'nfiorească,
Zâmbetul lui Dumnezeu!

Acest imn a fost publicat de Vasile Militaru în «Libertatea» în Mai 1937.

Vasile Militaru, nu a fost legionar, dar ca atâția alții, i-a admirat și iubit. El a fost rearestat în 1958 și a murit în închisoare la Ocnele Mari, în Jud. Vâlcea.

MAJADAHONDA 13 IANUARIE 1979

E implinise în acest an 1979, patruzeci-șidou de ani dela moartea eroică a lui Ion Mota și Vasile Marin, pe frontul naționalist al Madridului, în Majadahonda și treizeci și unu de ani de când a început pelerinajul la crucea ridicată în tranșea unde și-au dat obștescul sfârșit, glorie memoriei și sacrificiului lor.

An de an participanții locali, din Spania și din străinătate au crescut ca număr, ceace dovedește cu prisosință că, în România fructul viziunii lor: o Europă creștină, iubitoare de Dumnezeu și unită dela Nistru la Atlantic.

După rugăciunea pentru morți ce a avut loc în Biserica satului, asistenții s'au deplasat ca de obicei la crucea și Monumentul lor, situate în afara satului, unde a avut loc o nouă rugăciune după ritualul ortodox, după care s'au depus coroane și jerbe de flori din partea: Asociației «Amigos de Majadahonda, Comunitatea Românilor Refugiați în Spania, Mișcarea Legionară, Doamna Dr. Ana-Maria Marin Vansaenen, văduva lui Vasile Marin, Primăria Satului Majadahonda, Căminul Moța-Marin din Aravaca prin Doamna Virginia Iasinschi, delegația falangistă din Moratalaz-Madrid, etc.

În numele românilor de pretutindeni a vorbit Dl. Faust Brădescu, rostind următoarea cuvântare.

Doamnelor și Domnilor, camarazi:

Imi cer iertare dacă, în această clipă solemnă, fără a cunoaște limba locului, imi voi permite totuși să mă exprim în frumoasa limbă a lui Cervantes.

Sper că intonația mea carpato-danubiană să nu constituie o împiedecare majoră întru stabilirea unui proces de înțelegere și apropiere reciprocă.

Pentru mine însă, ca Român și legionar, este vorba de

un sincer omagiu adus mândrei națiuni spaniole, precum și o pioasă cinstire necăzutei legături sufletești ce ne unește, peste timp și evenimente, în spiritul acestui monument din Majadahonda.

Doamnelor și Domnilor, camarazi.
Lumea în care trăim se abate între egoism și speranță, între violență și neapăsare, între prăbușire și înălțare...

Individul, prins în vârtejul acestor chemări și promisiuni, nu-și mai înțelege rostul. Își trădește viața între vanitatea de a parveni, dorința de acapare și răsvărtirea împotriva tegilor firii.

Deaceia, pe toate căile lumii nu întâlnim decât nemulțumire, blestem și moarte.

Toate virtuțile negative și toate viciile capitale și-au dat întâlnire în această a doua jumătate de secol, împingând oameni și națiuni pe drumul discordiei și-al nepuținței. Pentruca, peste popoarele învârlite sau indifferente, să-si poată întinde hlamida roșie neumanul și fiorosul comunism internațional, care-a adus atâtea dolii nobiliei națiuni spaniole acum 45 de ani!

Și noi, Românii, o știm deasemenea, mai bine ca oricine! Sunt 35 de ani de când plaga sovietică ne-a cotoplit Tară, aducând desperare, suferință și moarte...

Trăim o epocă în care forța brută a unora și politica egoistă a altora, pun la grea încercare popoarele lumii. Totul tremură în neliniștea unui viitor nestgur și nebulos, căutându-se scapare în alitudini contrare spiritului de onoare și patriotismului.

Astfel, conducători și conduși pierd contactul cu realitățile adânci ale existenței și ale spiritului. Spiritul care ar trebui să ne fie izvor de viață, sprijin sufletească și finalitate pământească.

Această desprindere de spiritual, constituie cea mai tristă și amărădă urmare a nestatorniciei și decadenței ce bântuie omenirea.

Răul sapă în adâncime. Morala se subiază, autoritatea slăbește, disciplina dispare... Or, fără temelie spirituală, nimic nu mai poate susține omul și garanția viitorului!

Ieta dece, noi legionarii Legiunii Arhanghelului Mihail, ne strângem în fiecare an, la 13 Ianuarie, în jurul acestei cruci și acestui monument.

Nu pentru a preamări gloria vreunui satrap politic, ci pentru a aduce prinos de recunoștință și umilă închinare celor doi camarazi ai noștri, MOTA și MARIN, morți pentru scnteia de spiritual ce zace în noi și pentru gloria sorei noastre Spania.

Nu pentru a urla cadență la inclele vreunei ideologii materialiste și alce, în convingerea că vom speria mulțimile, ci pentru a recădiga în tăcerea reculegerii și sub scutul sfintei cruci, vigoarea sufletească și curajul răspunderii care le-a fost lor linie de conduită.

Nu pentru a arăta lumii cine suntem și ce putem, ci pentru a ne arăta, înainte de toate, nouă înșine, că în noi arde veșnic credința creștină, fidelitatea în preceptele Mișcării Legionare și forța de Sacrificiu întru salvarea Patriei noastre îndepărtate.

Simbolul acestui monument depășește amintirea unor luptători căzuți cu fața la dușman. El reprezintă nodul de legătură între Mișcarea Legionară a primelor timpuri și Mișcarea Legionară a viitorului. Adică, a celor ce au știut să se sacrifice în trecut pentru ideea de neam și pentru cruce, și-a celor care, mâine, luându-ne locul în tranșeele înaintate, a luptei legionare, vor ști la rândul lor, să-și împlinească datoria și misiunea până la capăt.

Aici, la picioarele acestui monument, ne dăsim azi, Români și Spanioli, într-o armonioasă apropiere, pentru a comemora împreună sacrificiul celor doi legionari care, în numele unei Românii creștine și naționaliste, au svednit la unișon cu suferința și drama unei Spanii săsiate. Sângele lor, scurs în pământul spaniol, ne-a înfrățit pe toți, peste mări șiări, într-o comuniune de destin, de suferință și de înviere.

Dee Dumnezeu ca suferințele ce-a cunoscut odăla poporului spaniol și pe care le îndură astăzi poporul român, să nu se mai abată niciodată asupra Spaniei.

Dee Dumnezeu ca învierea Neamului Românesc să se împlinească cât mai repede în crezul simbolului monument dela Majadahonda!

Trăiască România Legionară!
Arriba España!

Din partea spaniolă a răspuns Președintele Asociației Amigos de Majadahonda, Generalul Villalba, care a prezentat asistenței pe Văduva lui Vasile Marin-Doctorița Ana-Maria Marin-Vanzaan, făcând un elogiu celor doi eroi și reamintind onoarea ce a avut de a-i întâmpina la sosirea lor în Spania și de a-i însoți întru împlinirea formalităților necesare înscrierii ca voluntari în Cruciala Spaniolă. Deasemenea a evidențiat frățietatea româno-spaniolă, constințită prin jertfa lor și speranța că puterile diavolului deslănțuite din nou, nu o vor putea distruge niciodată.

Au participat Domnii Blas Piñar și o "scuadră" în uniformă din Partidul Forța Nouă în reprezentanță proprie și ca delegați ai Eurodreptei, Dl Lasañaga, ca reprezentant al Falangei Spaniole, Doamna Mimi Nieto inimoasă prietena și sprijinitoare a Românilor din Spania, cu familia o delegație a legionarilor din Franța sub comanda Domnului Faust Brădescu, prieteni spanioli, germani, italieni și Comunitatea Românească din Spania.

Onorurile de gazdă au fost făcute de Dl. Horia Sima, Comandantul Mișcării Legionare.

Ceremoniile comemorării, începute la orele 11 1/2, s'au terminat la orele 14 1/2, într-o caldă atmosferă de camaraderie și prietenie româno-spaniolă.

REPORTER

MAJADAHONDA

HOMENAJE A MOTA Y MARIN

El sábado día 13, y como ya es costumbre en esta fecha de enero, tuvo lugar en Majadahonda el homenaje anual a Ión Mota y Vasile Marin. Los españoles romanos caídos en el frente de Madrid durante nuestra guerra de liberación. La Hermandad Hispano Rumana «Majadahonda», que organiza todos los años (ficha homenaje, ofrece coronas portadas por su presidente, general Villalba, y por Blas Piñar, presidente de Fuerza Nueva, que asiste a la cita en cada ocasión.

Tras el funeral, celebrado en la iglesia parroquial del pueblo madrileño, todos los asistentes, entre los que se encontraban los

membros de la asociación, romanos residentes en Madrid que viven con heroísmo su exilio y muchos afilados a Fuerza Nueva y otras organizaciones de carácter nacional, se trasladaron ante el monumento, erigido en el mismo lugar donde cayeron, donde se rezó un responso, para pronunciar entrañables palabras a continuación: himnos del exilio residentes en América. Asistió también la viuda de Vasile Marin, llegada desde Brasil especialmente para este acto.

Al término de las alocuciones se cantó el himno de la Guardia de Hierro y el «Cara al Sol». Una escuadra de Fuerza Nueva hizo guardia ante la cruz conmemorativa.

20 de enero de 1975

REPORTAJUL DIN "FUERZA NUEVA"

ASPECTE ALE COMEMORARII. Dela stânga spre dreapta: 1) Asistența la parastasul oficial în Biserica satului Majadahonda. 2) Dnii. Blas Piñar și Generalul Villalba, depunând coroana din partea Asociației "Amigos de Majadahonda". De sus în jos și dela stânga la dreapta. 3) Vorbește Faust Brădescu. 4) Vorbește Generalul Villalba. 5) Comandantul Horia Sima cu Blas Piñar și delegați ai Eurodreptei. 6) și 7) Aspect general al solemnității la cruce. 8) Ion Moja, Vasile Marin! PREZENT. 9) Delegatul Falangei din Moratalaz, depune tradiționalii 5 trandafiri.

VINE RADU GYR

Intențiații riscuă ca să li se transmită o strofă, o memorie și o recitau cu ochii închiși. Demulte ori recitau strofa fără să-și dea seama, transportați în alte locuri și timpuri. Michel Solomon, în cartea sa "Mon calvaire roumain", ne povestește că numai cu câteva zile înainte de a fi eliberați, un deținut a fost crunt bătut pentru că recitase câteva versuri chiar în fața temnicerului. Din fraza silibilă a lui Michel Solomon, reiese că versurile erau ale lui Radu Gyr, poetul al cărui suflet ni-l aduce acum în desaga cruciații.

S-au scris multe și bune poezii în închisori, dar e astăzi un fapt indiscutabil că poeziile a doi barzi au produs cel mai adânc impact în inimile deșemțenților: aceștia sunt Radu Gyr și Nichifor Crainic. Prima culegere de poezie a închisorilor a făcut-o profesorul Victor Buescu. Buescu nu indica cine erau cei doi poeți editați de el, dar exilații i-au identificat cu ușurință: erau Gyr și Crainic. Nu știa Buescu cine erau cei doi poeți, n'a voit să-i desvăluie? Buescu a dus secretul cu el, în mormânt.

S-au mai publicat apoi câteva culegeri, au apărut mai multe în reviste și apoi apele se liniștiră. Și lată că această poezie a închisorilor reiese năvalnic la suprafață. Ca la toate redacțiile, și la a noastră afluează poeziile din închisori. Care e motivul acestei reveniri? Bezbojnicii au început să slăbească lațurile, au început să dea drumul la bătrâni pe care-i scotocesc oameni sfârșiți, de care nu mai au a se teme. Și lată că s'au îngelat, pentru că printre acești bătrâni considerați inofensivi, s'au strecurat și se strecoară cu armurile sparte, cu rănile nevindecate, cu zăua știrbă, cruciații. Cel mai mulți ce trec prin punctele de control, unde li se scotocesc cusăturile de la haine, aduc poeziile din închisori și în special pe ale lui Gyr. În minte, așa cum făcuseră acolo la Alud sau Gherla. Dar mai sunt încă unii, puțin, care nu trec prin punctele de control: ei trec prin muni și păduri, "din pândă, în pândă". Și aceștia vin cu ele scrise pe hârtie, ascunse printre cărți, ca Badea Cârțan, în desaga. Regimul de "libertate" de la București, ne-a întors acum când suntem în pragul celui de al XXI-lea secol, la vremurile legendarului Badea Cârțan: la desaga. Dar Badea Cârțanul din zilele noastre, nu aduc în desaga numai poeziile, ci și sufletul poetului: pentru că ei sunt un gen deosebit de Badea Cârțan, ei sunt cruciați.

Gyr a fost un poet mare chiar de la primele versuri publicate, dar închisorile prin care a trecut — și prin multe a trecut —, chinurile diavolești la care a fost supus, l-au transformat în gigant: gigant al poeziei. Viața lui Gyr e o tragedie antică. Câți ani din viață a fost liber și câți ani a petrecut în închisoare? Istoriograful de mâine vor avea multe hrisoave de cercetat. Atât de tragică a fost viața acestui poet, încât a mulat și inima unui scriitor "turbat de stângă", și l-a împins să scrie un micșor articol, aici, în exil.

E iarăși un fapt de necontestat, că poezia care a produs cel mai puternic impact în închisori, a fost poezia lui Radu Gyr, mai mult chiar decât cea a lui Nichifor Crainic. Explicația, sau una dintre explicații, este că majoritatea intenționaților erau legionari. Nimeni și nici eu nu vreau să minimizez suferințele celorlalți. Au suferit toți, național-tărăniști, liberali, socialiști și chiar evrei. Dar faptul rămâne fapt: majoritatea intenționaților, era legionară. În excelența carte "Demascarea", dl Grigore Dumitrescu scrie la pag. 12: "Radioul și presa vin cu ceva nou: «elica manisto-legionară». Dar Iuliu Maniu e în închisoare. E pentru legionari, deci. La 15 Mai 1948, într-o singură noapte, sunt arestați cinci miș. Și la pag. 48: «Aflu că toți cei de aici au fost aduși de la Penitenciarul Cluj, un lot de trei sute. Cei alții sunt repartizați în celule sau în alte camere. Fac parte din centrul legionar Cluj». Și: «Operația a durat circa o oră. Dinu Georgescu e vis a vis. Lângă mine, în dreapta și în stânga, doi legionari. Din întrebările puse de degenerat, am aflat că din cei douăzeci și cinci, aduși în cameră după noi, cel puțin douăzeci sunt legionari».

Deci în camera în care se găsea dl Grigore Dumitrescu, se aduce un nou grup de 25 și din el, 20 erau legionari. Deci după calculele celei mai simple matematice, proporția e de 80 % legionari. Și, mai mult sau mai puțin, aceasta a fost proporția intenționaților, în toată Tara: 80 % au fost legionari.

Și dl Dumitrescu, autorul cărții "Demascarea" — repet, excelentă carte "Demascarea" — nu e legionar, ci țărănist. Actualmente e membru al Consiliului Național și partizan al dlui Nicolae Penescu. Aceasta nu mă împiedică să simt admirație pentru el, același admirație pe care o am pentru toți cei ce în cărți și-au povestit suferințele, inclusiv evreul Michel Solomon.

Deci 80 % dintre intenționați, erau legionari, era deci

normal ca poezia lui Gyr, poezie 100 % legionară, să aibă mai mare răsunet. Nu e de presupus că nici un nelegionar n'a plâns cu versurile lui Gyr. Ba logica ar spune că au existat și nelegionari, și chiar antilegionari, care au plâns cu Gyr. Pentru că printre intenționați se găseau și dintre acei ce crezuseră pe cel ce le spuneau că Rușii s'au schimbat și faptul că se găseau acum alături de Gyr, însemna că acela nu spusese adevărul și adevărul îl spusese Gyr, care scrisese:

"Din Urall spre Soare-Apune
"cum veneau închinși cu piei
"parcă fumează din ei,
"duhnet de sălbăticiune.

"Viclenii răsăritene
"ascuteau ca un tăș
"gândul galben și pieziș
"în ochi mici fără spăncene".

Dar era normal ca cei 80 % să plângă mai mult și să-i propage poezia. Spuneam că poezia lui Gyr e legionară, 100 % legionară. E greu de găsit una din poeziile lui în care cel puțin un vers să nu fie o aluzie cât de subtilă, la Mișcarea Legionară și la Căpitănușii ei. De cele mai multe ori, recurge la alegorie și câteodată găsim poezii întregi alegorice. De exemplu, poezia din acest număr al revistei noastre: Clopotarul din stele. Clititorul e transportat la anul 1784, toată acțiunea se petrece atunci, nici un cuvânt despre Legiune sau despre Corneliu Codreanu. Și totuși, legionarii din închisori au înțeles că e vorba de credințele lor, de suferințele lor. Cine-l Crîșan, din această poezie? Formal e trumvirul din 1784, în fond, Crîșan e poporul român dintre cele două războaie. Crîșan — poporul român — dormea. Și străjerii, dormeau și ei:

"Vai străjerii, dorm toți duși,
"Nu sunt trezi, niciunul".

Și cine erau străjerii? Era toată clasa conducătoare, toată clasa zisă luminată a Țării. Și se apropiau "cătanele ungurești". E așa de greu de ghicit că nu de cătanele ungurești era vorba ci de cele care veneau "încinse în piei și cu duhnet de sălbăticiune?"

Și se trezește fiul clopotarului. Urcă în turle și începe să tragă clopotul. Iși pierde o mână, și-o pierde și pe a doua și atunci trage de frânghie cu dinții, ca să-și trezească Neamul adormit. Pe fiul clopotarului, îl chema Călin, dar poate exista un cititor din exil, de orice culoare politică ar fi el, care să nu ghicească cine e acest Călin? Și dacă ar exista, cei 80 % din intenționați, au ghicit-o, au știut-o. Acesta e principalul motiv pentru care în închisorile comuniste românești, poeziile lui Gyr au avut nu cel mai mare răsunet, ci un răsunet care depășește limitele înțelegerii omenești. Al doilea motiv e că poezia lui Gyr e incandescentă. Arde. E cântec, e plâns, e geamăt. Despre "Lucafărul" lui Eminescu, comunistul și totuși talentatul George Călinescu, scrisese: "Poezia aceasta pare că s'a scris singură. Unele versuri plâng, altele cântă". Același lucru se poate spune despre "Clopotarul din stele", "Lucafărul" poeziei din închisori: unele strofe plâng, altele cântă. Această poezie pare a se fi scris singură. Poezie nouă? Poezie veche? Vorbe fără rost. Poezia e poezie, dacă e poezie, fie ea nouă sau veche. "Lucafărul" e încorsetat în formele rigide ale poeziei vechi, și totuși "unele strofe plâng, altele cântă". "Clopotarul din stele", ca toată poezia lui Gyr, e încorsetat în formele poeziei vechi, și totuși, unele strofe plâng, altele cântă.

"A plecat Moțul cu gloata,
"Pumnii strâși și pașii grei.
"Parcă toată Detunata,
"L'a'mbrăcat în piatra ei!"

sau:

"Stai la vatra și învață,
"Psalmi și rugăciuni,
"Măine, pentru-o nouă viață,
"Clopot nou, să sune!"

și:

"Batăr, dă-mi mie'n putere
"Să sun marea înviere.
"Zărilor să dau ocol,
"Neamul meu, din somn să-l scot!"

sau:

"Albi și tineri volevozi,
"Prunii-și mișcă floarea.

sau:

"E mai tare, e bărbat,
"Cu lumini, pe gură."

sau:

"Bat din aripi, fălăind,
"Speriați, lăstunii.
"Tinerile mâini s'aprinde,
"Văldăți, pe funii.

sau:

"Doamne, dă-mi puteri, să scol,
"Neamul, care doarme!"

Dar, mai ales:

"Ce năpraznic clopotar,
"Trage cerul de frânghie?"

Trage cerul de frânghie!! E omenească această metaforă? A scris — o un om, a scris — o un inger? S'a scris singură? A scris — o Gyr, a scris — o Eminescu?

sau:

"Și din turnul transilvan,
"Clopotarul năzdrăvan,
"Tot mai crunt, în stele sună."

și:

"Nu-i mulere, n'o să-și plângă,
"Brațul drept, rămas beteag.
"Clopot, m'am legat să trag?
"O să-l trag, cu mâna stângă."

sau:

"Cade frânt și brațul stang,
"Ca o creangă nsângerată."

și:

"Nu-mi da plânsul suferinții,
"Ci dă-mi Doamne, noi puteri.
"Ceasul marel învieri,
"Să-l sun, chiar de-l trag cu dinții!!!"

"Dinții'n funie se'mplântă,
"Arde micul trup bălai.
"Clopotul de lângă rai
"Nu mai plânge-acum, ci cântă!"

și sfârșitul:

"Măi Căline, măi Căline,
"Să nu plângi, copil ne'frânt.
"Toată lacrima, din tine,
"Cântă'n stele, cântec sfânt!!!"

Afirm cu toată convingerea: "Clopotarul din stele" e al doilea "Lucafăr". Dacă vre-un flozof al exilului, dacă un critic de înaltă școală, dacă un autor de "scărbaynice versuri", mă considera un necunosător, un ignorant în ale poeziei, s'o spună.

Dar cine-l clopotarul, acel năpraznic clopotar, care tragea cerul de frânghie ca să-și scoale Neamul, ca ceasul marel învieri, să-l sune, chiar dacă l-ar trage cu dinții? Dacă nu-l înțelege o parte dintre exilați, l-au înțeles cei 80 % din intenționații apocalipsului.

În "Cuvântul românesc" din Mai 1977, dl Zaharia Pană, scrie un luminos articol despre Radu Gyr și ne dă mai multe din poeziile Profetului. În "Judecata din urmă", poetul scrie că ajuns în fața Atotputernicului, l se cere să se justifice, să ceară iertare. Și atunci poetul, cel care a petrecut o parte a vieții cu lanțuri de mâini și de picioare,

care a suferit de frig și foame, care a fost sculptat și lovit, în loc de a cere iertare, îl spune Atotputernicului:

"Pentru toate rănile mele nedrepte,
"Eu Doamne, Te lert."

Sunt atât de neașteptate aceste versuri, vin parcă din altă lume, parcă nu au fost scrise de o flintă omenească. Nu găsim în această poezie înaltă filozofie, tălă în piatra dură, în piatra Detunată, cu cuvintele cele mai directe, cele mai simple, din lume? Dacă nu, să mi se citeze din poezia românească, altele care să le egaleze. Poezia se naște din durerea omului, ca perla, din durerea scoicii. Poezia, înaltă poezie, rărare numai din rană.

Poetul e născut profet, se spune. Da, dar nu toți poeții sunt profeti. Unul la o generație, sau la un secol. "Din multimele oarbe, unul s'alege", spune Aron Cotruș. E curios, dar profetii apar în perioade de aparentă liniște, dacă nu de "doice farniente". Lumea de rând benchetuește, și atunci apare profetul care presimte pericolul, simte norii care se apropie, simte primejdia. Și dă alarma "trage clopotul", dar, din nefericire, lumea nu vrea să fie deranjată și-l consideră, și-l tratează drept nebun. Îl intenționează, îl leaga de mâini și de picioare, îl sculpă, îl bate, îl strangulează, îl arde trupul cu vitriol și-l pune deasupra tone de ciment. Aceasta a fost și aceasta e soarta profetilor. Dar vin rapsozii-poetii profetii-care-i cântă pe profetii nepoetii. Căci rostul profetilor poeți este să cânte pe profetii nepoetii.

După Eminescu au fost mulți poeți, unii de mare valoare chiar, dar poeții profetii au fost numai doi. Și aceștia sunt Aron Cotruș și Radu Gyr. Poeziile lui Gyr au circulat printre cele mai inimaginabile mijloace, în toate închisorile apocalipsului. Se memorau. Dar cum a fost posibil să se memoreze poezii de sute de versuri? E una dintre marile enigme ale vremurilor năpraznice prin care a trecut Neamul românesc. Ne vor deslega această enigma, încet, încet, cel care au trecut prin iadul comunist care-putinișcă și vin cu Radu Gyr în desaga. Dar poeziile lui Gyr care s'au publicat deja, acele care se publică și se vor mai publica, au, ca și cele ce vin la redacția noastră, multe lacune. Scrisorile ce însoțesc aceste versuri griene, sunt cutremurătoare. Dar desigur, în aceste poezii aduse de cruciați, se găsesc lipsuri, se găsesc interpolări. Dnii Zaharia Pană și Dima și-au luat sarcina să tipărescă o culegere de poezii din închisoare. Sigur, în închisori s'au scris multe poezii bune și toate poeziile bune trebuie să figureze în această culegere. Dar nu există nici o îndoială că în frunte trebuie să figureze poeziile lui Gyr.

Autorii vor avea de întâmpinat mari dificultăți din cauza existenței mai multor variante și, mai ales, din cauza interpolărilor. Într-o publicație românească a apărut recent o frumoasă poezie a lui Radu Gyr. Dar în ea, chiar un neșpecialist poate descoperi cu ușurință că a intrat și o strofă care nu e a lui Gyr, sau dacă e a lui Gyr, ea a fost transformată atât de mult, că nu mai e o strofă gyriană.

Articolul din "Cuvântul românesc" mă face să cred că dl Pană este un profund cunoscător al poeziei griene, în plus, dsa a fost și el la închisoare și a fost unul din aceia care a primit, a memorat și trecut mai departe versurile Gigantului Cred deci că va reuși să scoată la lumină o operă demnă de cel ce a fost Radu Gyr.

Dar mai e încă ceva. Recent, sub îngrijirea dlui Nicolae Roșca, Mișcarea Legionară a scos o monumentală ediție a poeziilor lui Aron Cotruș, adică a celui alt profet poet. Ar trebui să se scoată, cred eu, o nu mai puțin monumentală ediție a poeziilor lui Radu Gyr. Greutăți? De neînvinș. De unde bani, când legionarii sunt săraci? De unde să se procure celelalte volume ale poeziei lui Gyr? Ar trebui să se petreacă o minune. Și nu una, ci mai multe. Pentru că un alt cruciat, cu zăua mai știrbă ca a celorlalți, a ajuns și el în Occident. Bănuiesc că trebuie să fie "tinerel", de moment ce a "petrecut" 17 ani în închisorile comuniste. Și acest "tinerel" a scris și el o carte, în două volume, în care povestește ce a trăit acolo. "Tinerelul" se cheamă Gabriel Bălănescu, are 68 de ani și mai e și bolnav. Cartea dlui Bălănescu va fi în plus în lanțul povestirilor atrocităților comuniste. Sunt sigur că volumele dlui Gabriel Bălănescu vor fi la înălțimea celor apărute până acum.

Dar de unde bani? Bani pentru opera lui Radu Gyr, bani pentru volumele lui Gabriel Bălănescu? Ar trebui deci să se petreacă două minuni. Dar Legionarii ne-au obișnuit cu minunile și în Tară și în exil.

Deocamdată rămâne constatarea că Radu Gyr și-a părăsit mormântul din cimitirul catolic din București și vine în exil. Vine adus în desaga de cruciați cu spada frântă, cu armurile rupte, cu zăua știrbă, dar cel ce-l aduce, vin hotărâți să tragă cu dinții de frânghia cerului.

Cpt. N. S. BELDIE

CLOPOTARUL DIN STELE

de Radu GYR

II

A plecat Moțul, cu gloata.
Pumnii strânsi și pașii grei,
Parcă toată Detunata,
L-ambracat în piatra ei.

A pornit Moțul prin Tară
Și cum merge'n drumul lui,
Nu fărîna, ca să ceară,
Și nici mila, nimănui.

Nu cerșind din poartă'n poartă,
Nici flămând din loc, în loc,
Ci cu umbrel ce nu lartă,
În cumplite — opinci de foc.

Ziua tînără se scoală
Mai devreme, dinadinsă,
Să sembe de răcoala,
Ca din roșu vin, aprinsă.

Nici Bihorul nu se teme,
Dacă-i pleacă, Moțul toți,
Tună cetele crișene,
Și Zarandu-i lângă Moțul

Răzmerița nesătulă,
Umple zarea pînă'n fund,
Cu tuțururi de căciulă,
Implântate'n cerul scund.

Și cum tot coboară Tara,
Ba din stînci, ba din copaci,
Veacul dăndărăt, ca flara,
Încolțită, de gonaci.

Și cum rupe, cruntă apă,
Putregai de răgălii,
Nedreptăți răscoală, crapă,
Crapă, pînă'n temelii.

Taur roșu, de jăratec
Cu vâpă, pe bot,
Soarele svăcnind sălbatec,
Trece rău'nnot.

Fulgeră Ieonostaul
Serii de mărgean,
Piatra tremură sub pasul
Oștii lui Crișan.

Scănteind cumplit de soare,
Cu tălășuri reci,
Coase lucii și topoare,
Spintecă poteci.

Ca de Paști, în noi vestimente,
Printre meri și pruni,
Iese Tărnava'naintea
Tinerii furtuni.

Popa'n drum întinde cruce,
Spre sîrut sfios,
Ca o lacrimă străluce,
Chipul lui Christos.

Domnul să te aibă'n pază
Oaste de iobagi,
Vatra Tărnavei e trează,
Pentru oaspeți dragi.

Te — așteptam, răcoala sfîntă
Să deschizi, făgaș,
Nu-l mai plînge — acum, ci cântă,
Bunda, pe clăcaș.

Cîntă brazda și iobagul,
Strigă, morții'n glod,
Jos, sub tălăp, arde pragul,
Fierbe mustu'n rod.

Arde'n mâini de rob, lopata,
Ard fuor și fus,

Not de-acum, robia-i gata,
Din cenușe, sus!

Înainte mîndrei cete,
Strănic, în suman,
Scutură încet din pietre,
Surzând, Crișan.

Sfînt la chip și răsăritre,
Și la vorbă, sfînt,
Rupt din cremene subțire,
Ars de ploii, și vînt.

Pupă crucea și se'nchină,
Iar, în fața lui,
Rotunjesc doi ochi lumină,
Mari și nesătui.

Nu-l priveșc, îl sorb cu sete,
Lîmpezi și cerești,
— Cum privești așa băiete,
— Parcă mă sîntești.

— Maica Domnului, minune,
— Ti-a dat chip de rai,
— Ce ai tu, în suflet, spune,
— Și în ochi, ce ai?

— Sunt Călin, măi bade — tata,
— Crăsnic, e în sat,
— Vreau să merg și eu cu oastea,
— Dărz, și răsulat.

— Nu — mi mai arde — acum, de durdă,
— Cu copii în stol,
— Pot să'ncaie cu plumbi, o durdă,
— Și să scoli topor.

— Vreau să flu și eu cîtană,
— Oștii de țărani,
— Implinesc la Sfînta Ana,
— Dolsprezece ani.

Coase și securi, așteaptă,
Îl priveșc și tac,
Surzând Crișan și'ndreaptă,
Cușma lui de Dac.

— Dogorești de dor, copile,
— Arzi, ca un cupțor,
— Dar ești încă mic, de zile,
— Ca să scoli topor.

— Nu ți-e vremea de cîtană,
— Pui de clopotar,
— Ci de buche și de strănă,
— Lângă sfînt altar.

— Stai la vatra ta și'nvață,
— Psalmi și rugăciuni,
— Măine, pentru-o nouă viață,
— Clopot nou, să suni.

Se'ntristează fața mică,
Ochii mari, s'apîrind,
Plini de lacrimi și-l ridică,
Spre Crișan, cu jînd.

Iar Crișan, domol, mîngăie,
Fragedul obraz,
Vîntu-l smîrnă și tîmăie,
Zarea de topaz.

Toată gloat'ar vrea s'alinte
Chipul speib și crud,
Ochii-albaștri plîng năinte,
Lăcrimile curg!

Oacheșă la chip și caldă
Seara lui Prier,
Crește-atîta de înaltă,
Că miroase-a cer

În grădina lui Călin,
Toate păsările vin,
Cîntă mult și dorm puțin!
Numai pasărea străină,
De pe creanga din grădină,
N'are cîntec, nici hodie
Că s'ar face pe-o tulpină
Plîns de om care suspină,
Și s'ar face și nu poate,
Pîn ce-i noaptea jumătate.
Iar Călin, în patul lui,
Cînd e pasăre, cînd nu-l,
Cînd își face aripi, dorul,
Cînd nu poate, să-și la sborul,
Iar cînd plînge, parcă scrie
Nu cu versuri, pe hîrtie,
Cu cerneala ochilor,
Cu pana sprâncnelor.

— Mi-ai dat Doamne, ochi senini,
— Dar trup mic, de ani puțini.
— Dacă pentru libertate,
— Nu port sac cu plumbi, în spate
— Dacă pentru sfînta pită,
— Nu port coasa ascuțită,
— Bătară fă-mă ca pe tata,
— Clopotar pe toată gloata!
— Bătară, dă-mi mie'n putere,
— Să sun marea înviere.
— Zărilor, să dau ocol,
— Neamul meu, din somn să-l scoli!

Bate'n geamuri, luna plină,
Perna-i udă, de lumină,
Toate crengile s'alînă,
Și pe razele de lună,
Toate stelele s'alină,
Toate parca freamăt sună,
Cu lumini, pe gură,
N'o să lase grofului,
Rob, pentru belciuge,
Alb, în cămașuța lui,
Fuge, fuge, fuge!
Pasu-l numai scînteeri,
Trupu-l scînteieza,
Prin livezi de pruni și meri,
Umbra lui, e rază,
O fi oare, timp de-ajuns,

III

A ieșit, cu pași desculți,
Lunca îl urzică,
Și în somn sunt spini, prea mulți,
Pentru fruntea-i mică,
Bozli ridicăți, în cozi,
În așin cărarea,
Albi și tineri, volevozi,
Prunli și mișea floarea,
Alb, în cămașuța lui,
În grădină apare,
Parcă e și el un pul,
De cîreș, în floare,
Ce șoptesc și ce-l tot spun,
Cînd o creangă'n cale,
Cînd o ramură de pruni,
Cînd o rază, moale,
De pe creangă, cum ședea,
Neagră, în grădină,
Prinde glas, acum și ea,
Pasărea străină,
Prinde glas și prinde grai,
Prinde vers cuminte,
Pasăre, cu negru strai,
Parcă'ndrugi cuvinte:
— Măi Căline, tu n'auzi,
— Uriete, de fiare?
— Dangăte de pași zăluși,
— Cum prin răpi, coboară?

— Pasăre cu-aripe de fum,
— De prin alte crânguri,
— Multe-a fost să știți și-acum,
— Multe taine, gînguri!
— Măi Căline, urcă'n tei
— Și prin ramuri dese,
— Din pădurea Tărnavei,
— Vezi ce șarpe iese?
— Ma uit pasăre și văd
— Printre ramuri dese,
— Văd nalucl și simt prăpăd,
— Luna vrăli, îmi țese
— Parcă s'ar scripete de spîngi,
— Vin tîrși pe coaste.
— Măi Căline, printre crengi,
— Nu s'ar nalucl, ci oaste.
— Tulai-pasărea mea-nu's,
— Cușme, nici sumane.
— Ci crăești oșteni de sus,
— Ungurești, cîtane.
— Pasăre parca mi-ai pus
— Pieptul, pe frigare,
— Oastea grofului, pe ascuns,
— Își înfige ghiare.
— Cine a vîndut, viclean,
— Oaspeții și satul?
— Vor să-l prindă pe Crișan,
— Cum al vrea vînatul.
— Vor să-l fure din culcuș,
— Sub tăcerea lunii.
— Vai, străjerii, dorm toți duși,
— Nu sunt trezi, niciunul,
— Nici o pîndă de strajer,
— Tipăt nu ascute.
— Sări Căline jos din cer,
— Sări din tel, mai iute.

Cui să ducă, vestea rea,
Pe Crișan, să-l scoale?
— Doamne dă-mi fierbinte stea,
— A poveții Tale!
— Pune'n gîndul meu sbătut,
— Raza Ta curată.
— Si lumină s'a făcut,
— În Călin, de-odată,
— Parcă s'a cuminecat,
— Mica lui făptură
— E mai tare, mai bărbat,
— De Valah, în turnul tău,
— N'o să lase grofului,
— Rob, pentru belciuge,
— Alb, în cămașuța lui,
— Fuge, fuge, fuge!
— Pasu-l numai scînteeri,
— Trupu-l scînteieza,
— Prin livezi de pruni și meri,
— Umbra lui, e rază,
— O fi oare, timp de-ajuns,

Satul, să-l deștepte?
În clopotniță, ajuns,
Fulgeră, pe trepte,
Bat din aripi, fâlfâind,
Speriați, lăstuni,
Vălvătai, pe funii
Tună'n noaptea fără fund,
Clopotul de-aramă,
Zărlile care-l răspund,
Se sbălesc, pe coame!
Bubule, arama grea,
Să trezească truda,
Scoală răzmerița mea,
Că te vinde luda!
Mai năvalnic, mai cumplit,
Clopotul s'aruncă,
Pravăind, în infinit,
Luna, de pe-o stîncă,
Munții toți, se surpă'n gol,
Tăndări, să se sarme:
— Doamne, dă-mi puteri, să scoli,
— Neamul, care doarme!

IV

Din ce spartă vesnicie,
Lespezi mari, de tunet, sar?
Ce năpraznic, clopotar
Trage cerul de frînghie?
E de foc, sau numai piatră,
Albă cămașuța lui?
N'o să lase grofului,
Nici un rob, culcat pe vatră,
Noaptea sare ca o ușă,
Strănic, trasă din țâțani,
Satul de iobagi români,
Se ridică, din cenușă,
Turbă ciuda în oțete,
N'are cîtane ungurești,
Inger ești, sau diavol ești,
Clopotarul, din stele?
Cîntă-a dus în turia'naltă,
Vijeliile s'asmuți,
Si tot trîznitul să-l muți,
Dintr'o zare'n cealaltă?
De ești duh sau numai pleavă,
De Valah, în turnul tău,
Nu te-o judeca birău,
Ci crăescul plumb din țevă,
Păle de spîngi, cărări și tale,
Tot tîrși, pe lângă dămb,
Răpălaia lor de plumb,
Bicluște, ca o ploale,
Tăndări se desprind din lună,
Si din turnul transilvan,
Clopotarul năzdrăvan,

Tot mai crunt, în stele tună,
Altă grindină, alt ropot,
Așchii noi de zid, se rup,
Strălucește micul trup,
Ca un crin, legat de clopot,
Nu-i muliere, n'o să-și plîngă,
Brațul drept, rămas beteag:
— Clopot m'am legat să trag,
— O să-l trag cu mîna stîngă,
— Mai cumplit, furtuni prăvale,
Din clopotnița din cer,
Ticălos paralizor,
Plumbii, vînt, îi dau tărcoale,
Puștile prind iar să bată,
Crengi de meri și pruni, se frîng,
Cade frînt și brațul stîng,
Ca o creangă 'nsăngerată.

— Nu-mi da plînsul suferinții,
— Ci, dă-mi Doamne noi puteri,
— Ceasul marel nvieri,
— Să-l sun, chiar de-l trag, cu dinții!
Dinții'n funie și'mplîntă,
Arde micul trup bălal,
Clopotul de lîngă rai,
Nu mai plînge-acum, ci cîntă!
Cine-l spuse vorbe bune,
Ieri în limpedele-apus,
C'o să facă, cum a spus,
Din durere, rugăciune?

— N'ai stărnit destul zăvozi,
— Diavole, de clopotar?
— Puștile crăești bat iar,
— Si se pierd tîrși prin bozli,

Dinții încar vrea s'apuce
Funia de care-au tras,
Singur, lîngă cer, rămas,
Cîntul vine și se duce!
Ca un zbor s'avîntă'n spații,
Indurat, de ruga lui,
Iar, în oastea grofului,
Sparg porti negre, răscoală,
Clopotul tot mai suspină,
Tot mai sus și tot mai lin,
Trupul mic, de sânge plin,
Parcă sângele-l lumină,
Ochii sfîinți ai Precuratel,
Cerul parca îl strîpune,
— Crănic m'am legat s'ajung,
— Clopotar, pe toată gloata!

— Măi Căline, măi Căline,
— Să nu plîngi, copil ne'nfrînt,
— Toată lacrima din tine,
— Cîntă'n stele, cîntec sfînti!

DON QUIJOTE

de Radu GYR

Mi-oi răci cu grîlă, rugina de pe za,
Și'n pod găsi-vol spartă vrep chivără; m'auzi?
I-o drege buza știrbă, la loc, cu mucava,
Și o voi strînge'n brate, timp lung, cu ochii uzi.

Cu mîini inflorate, întepeni-mi-oi lancea,
Și-o noapte aștepta-vol, în friguri tremurînd,
Mi-oi mîngăia mărtoaga, pios, pe botu-l blînd,
Și voi porni alături, cu soarele de Mancha.

În urmă, Sancho Panza, prin praful din cătun,
Își va struni'n călcăie, măgarul lui cuminte,
Va da din cap mulțimea, spunîndu-mi: e nebul!
Dar eu voi merge vifor, și numai vis, năinte.

Hei! Cine-o să mai aibă, vestmînt medieval,
Mai scump ca zău-mi ștearsă cu grîlă, de rugină?
Ca Rosinanta nimeni n'o să mai aibă cal,
Și nici un vis ca visu-mi, să ardă de lumină.

Și nimenea pe lume nu m'o opri în drum,
Pe blîndul cavalier, nimeni nu-l va'nțelege.

Cît e de trist pe drumul, castelelor de fum,
Însăngerat de pietre, și vînat de ciomege.

Însetoșat hangul, n'o să-mi întindă cana,
Și rîni însingurate mi-or frige carnea, dar,
M'o strînge scutierul călare pe măgar,
Și voi porni prin lume, să-mi afiu castelana,
C'e'n somn o să-mi alinte și amorțească rana.

Iar cînd s'o frînge lancea, bucăți pe arătare
Și rînilor mi-or face din pieptu-mi, carne vie,
Atuncea cavalierul, să moară, o să vie,
Cu trupul către vatră, și ochii către zare.

Intors, să mor alături de-o veche lumînare,
Voi auzi pe Sancho, plîngînd, și pe preot,
Cum a putut să 'ncapă un vis atît de mare,
În trupul ăsta firav, și slab, de Don Quijote.

Și o să-mi se pară, că am învins toți smeli,
Că sunt învingătorul, întregul pămînt,
Cînd îmi va'nchide ochii, blînd mîna Dulcineei,
Eu voi muri departe, de morile de vînt!

MAXIME ȘI CUGETARI

IN ROMANEȘTE de Nicolae NOVAC

1

Pentru a fi aproape de Dumnezeu, apropie-te de oameni.

2

Am descoperit scretul mării meditând asupra unui strop de rouă.

3

Cu cât talentele cuiva cresc, cu atât numărul prietenilor descrește.

4

Dacă ești sărac, evită asocierea cu acela ce măsoară omul cu metrul bogăției.

5

Dintre cele două comori ale vieții: FRUMUSEȚEA și ADEVĂRUL; pe prima am găsit-o într-o inimă iubitoare, iar pe a doua în palma unui muncitor.

6

I-am văzut mâncând și am știut cine sunt.

7

Omul nu poate cădea mai jos de cât talmăcindu-și visele în aur și argint.

8

Ce grea-i viața aceluia ce caută dragoste și găsește suferință.

9

Ce-aș putea spune despre acel om care mă palmuște când îi sărut obrazul și-mi sărută piciorul când îl palmuiesc?

10

Unii aud cu urechile, unii cu stomacurile, unii cu buzunarele; dar alții nu aud de loc.

11

Dacă ar exista doi oameni asemenea, pământul n'ar fi destul de mare ca să-i cuprindă pe amândoi.

12

Unele suflete sunt precum buretele. Nu vei putea să storci din ele nimic altceva de cât ceea ce ele au supt din tine.

13

Acela care te iartă de vre-un păcat pe care nu l'ai comis, se iartă pe el însuși de propriile-i crime.

14

Filozofia a început când omul a mâncat din fructele pământului și apoi a suferit de indigestie.

15

Dragostea nu-și cunoaște adâncurile de cât în ceasul despărțirii.

16

Artă a început atunci când omul a glorificat soarele cu un imn de gratitudine.

17

Valoarea omului se află în cele câteva lucruri pe care le-a creat și nu în multele averi ce le-a acumulat.

18

Fiecare națiune este responsabilă pentru actele comise de către propii ei cetățeni.

19

Inhibiția și prohibiția religioasă, dăunează mai mult de cât anarhia.

20

Cei mai mulți scriitori își peticesc gândurile, cu petice luate din dicționare.

21

Unii caută plăcerea în durere; iar alții nu se pot curăți decât cu murdărie.

22

Frica de iad este iadul însuși, dar dorul de paradis, este paradisul însuși.

23

Cântecul mării sfârșește la mal sau în inimile celor ce-l ascultă?

24

Acela care ne privește prin ochii lui Dumnezeu va vedea goliciunea esențialei noastre realități.

25

Tiranul cere vin dulce din struguri acri.

26

O! Inimă, dacă cel ce îți va zice că sufletul piere asemeni trupului, răspunde-i că floarea moare, dar semințele rămân.
Aceasta este legea Domnului!

27

Ascultă femeia când se uită la tine, dar nu când îți vorbește.

28

Poet este acela care te face să simți, după ce i-ai citit poemul, că versurile lui cele mai bune n'au fost încă scrise.

29

Poezia este secretul sufletului; de ce s'o bolboresești în cuvinte?

30

Dumnezeu a făcut Adevărul cu mai multe porți pentru a bine-primi orice credincios ce-ar bate în ele.

31

Nu te mulțumi cu puțin; căci acela care aduce la fântâna vieții un vas gol, se întoarce cu două, pline.

32

Cel ce filozofează, este asemenea unei oglinzi, care reflectă obiectele pe care nu le poate vedea; ca o peșteră ce înapoiază ecoul vocilor pe care nu le aude.

33

Cântărețul nu te poate desfăta cu cântecul său, dacă el însuși, nu se desfătează cântându-l.

34

Crezi oare, că poți, înțelege esențialul, întrebându-te asupra scopului? Poți oare determina gustul vinului, privind ulciorul?

35

Poezia este înțelegerea întregului. Cum a-i putea deci s'o împărtășești aceluia ce-o înțelege doar în parte?

36

Poezia este o flacără în inimă, dar retorica, e fulgi de nea. Cum ar putea deci fi combinate, flacăra cu neaua?

37

Adevărul care are nevoie de dovezi, este numai jumătate de adevăr.

38

Entuziasmul este un vulcan pe vârful căruia nu crește niciodată iarba ezitării.

39

Mi se spune: «dacă găsești un sclav dormind, nu-l trezi, căci s'ar putea să viseze despre libertate».
Răspund: «dacă găsești un sclav dormind, trezește-l și vorbește-i despre libertate».

40

Istoria nu se repetă de cât în mințile acelor care nu cunosc istoria.

41

Frumusețea, în inima aceluia care o dorește, este mult mai sublimă de cât cea din ochii celui ce doar o vede.

42

Cea mai mare greșală a noastră este că ne preocupăm prea mult de greșelile altora.

43

Dacă vrei să înțelegi o femeie, privește-i gura când zâmbește; dar, pentru a studia un bărbat, observă-i albul ochilor, când e mâniș.

44

Știința și religia, sunt în deplin acord; dar, știința și credința, sunt în complet desacord.

45

Când am meditat asupra lui Isus, l'am văzut întotdeauna ca pe un prunc în staul, privind pentru prima oară fața Maicii Sale Maria, sau, privind depe cruce, fața Maicii Sale, Maria, pentru ultima oară.

46

Toți suntem războinici în bătălia vieții, dar, unii conduc, iar alții, urmează.

47

Condeii, este, fără doar și poate, un sceptor; dar, cât de puțini Regi, sunt printre scriitori.

48

Acela care-și ascunde intențiile dindărătul vorbelor înflorite cu laudă, este asemenea unei femei urâte care încearcă să-și ascundă urâtenia cu farduri.

REVERBERATII ALE UMBRELOR

de Ovidia VUIA

Că sufletul nu e fântână
Decât la om fără bătrână
Iar la fântâna mai fravă
Pahar e gândul cu otravă.

(Ion Barbu, Riga Cripto
și Laponia Enigle.)

A așteaptă întotdeauna în sala înaltă și parca fără capăt, cu pereții reci, de catene medievale. Este îmbrăcată în tul negru, curgând cu vâlrurile bogate ale robei pe parchet; aud cu toată claritatea fosnirea acestei căderi, crisanteme negre topindu-se în fumuri și aromă. Prin negrul străvezii i se zăresc bratele albe de statue antică, având ceva din transparența marmorei, ogindă în care se răsfrânge un balet, al lebădelor, albe și negre.

Este o regină sau mai bine zis o mireasă cernită în doliu. Din apele ce au în ele tenebrele mol ale unei nopți argintate, răsar umerii goi și chipul de inger, oval. Artistul așezat acum 100 de ani pe meșugurile din jurul Florenței, a vrut desigur ca personajul său să se apropie de madonele lui Filippo Lippi sau Botticelli. Și întocmai ca în tablourile din quattrocento, nu uită să lase un colț deschis al acestei camere spre o grădină, care ar putea să fie unul din

colțurile paradisului, cu mușcate roșii. Cerul acestui rai este încărcat de nori albi cu reflexe negre așa cum este și vălul, podoabă a creștelutului ei, de unde alunecă în jos împreună cu părul de aceu și întunecime senină, de tul și mătase.

Dar ceace mă farmecă la această femeie sunt ochii ei de-o tristețe adâncă ce te fac să privești parca dincolo de negurile lumii. Niciodată n'am văzut adunate la un loc, atâta gingăsie și atâta durere, având forța de a te pătrunde și stăpâni, intrându-ți, otravă dulce, în vine. În ochii albaștrii-cenușii se aprind zborurile ibișlor roșii, martori ai unor nopți nedormite, petrecute sub greutatea cosmărilor și a fantomelor ce nu au somn. Livezi însângerate de duhul neliniștilor, toate înăbușite într-o procesiune de pace divină. Ci ochii ei sunt simbolul tragediei unei Antigona, Ofelia sau Andromaca, Fecioară răătăcită printre oameni, purificând în suferință toate durerile semenilor ei.

Nu exagerez când spun că m'am îndrăgostit de această femeie, dar nu cu speranță lui Pymalion față de Galatea ci cu dorul și obsesia ce ți-o dă un vis, un parfum, un cântec.

Nu știu însă dacă azi îmi zboară gândul la ea, când de fapt pornisem într-o cu totul altă direcție. Spre una din cele mai rare primăveri ale vieții mele, când din grădina mea treceam în cealaltă, amândouă fiind îmbrăcate în odăjdii multicolore, cădelnițând miresme tari ca din flori ce ar fi fost zdrobite în pumni sau sub pași barbari. I-am adunat din toate și i-am făcut un buchet: era sub nunta merilor înfloriți, policandere uriașe cu luminile aprinse pe ramuri. Am strâns din albastrele, zâne cu fuste de-ametist, din lilieci violeți având curățenia rece a unor naiade scăldate în rouă și lalele, lumânări galbene ale cerului. Am înmormântat în culcușul acestor muguri ai primăverii, ceva din sufletul meu de-adolescent, trepti coborând la picioarele ei toate tainele pământului. Ea era visul meu cel mai frumos, răsărit ca fugile de ciute din versurile lui Baudelaire și Verlaine. Ea era poezia mea, crâșna acestor grădini, care creștea parca odată cu trupul ei feciorelnic, arome amestecate ale tuturor florilor. Lângă fântâna cu un cerc de apă în străfunduri, mă jucam cu ea pe tavanul cerului, tăind ramurile de licheni uzi, incolăciți în părul ei, ca șerpi vegetali. Din melcii humei și ledere gardurilor, făceam împreună coliere pentru gâtul Dianei sălbatice, vise, luminate pe dinăuntru ca și capetele de cantalup, ajunse corăbii pe oceanele hăvuzului din curte. Între vițele cu miroase de poamă coaptă așteptam la pândă, satirii și pe regele lor, bătrânul Pan. În poduri mai dădeam năvală strivind păpușile rămase și calul de lemn, Rosinanda copilăriei noastre. Pe-atunci prezența lor ne umilea.

În privirile ei verzi se furisase întreaga prospețime crudă a unei tinereți, pregătită pentru înviere. Când i-am înțeles strălucirea mi-am închinat fruntea, smerit, ca într-o biserică. Mă lăzui am rămas înjunghiat de plecarea ei și m'am gândit să mor otrăvit de miresmele crinilor. Aceste flori atât de străine de om, având o frăgezime suprapământescă le credeam întotdeauna a fi niște ingeri albi ai morții.

Cine ar fi crezut că acea primăvară se va pierde așa, deodată fără urmă. Și cei trei castani, cavaleri de onoare, păzitori ai caselor noastre, au pierit tăiați, din locurile lor, lăsând piața cheală și fără rost. Întregul decor s'a retras cu apele primăverilor în sufletul meu, unde te mai păstrează vie, iubito, floare de lămâi, a viselor mele.

Dar în fond de ce am coborât drumul în trecut, la viața adolescenței, lângă trupul de abanos al unei zeițe, îmbălsat în mir de lună și spumă de stele?

În această vară târzie mă aflu pe malul unei mări albastre, litorale visătoare, purtând ca pe niște cohorte cu chivărele împănate, palmieri reci, de metal. Urmăresc locul valurilor ce scaldă pământul și stâncile cenușii. În zări pe o coastă abruptă, ca într-o pictură de Courbet, se deslușește silueta unui castel, de cristal.

Caut să descifrez cântecul ascuns al mărilor și visele mă năpădesc, aglomerat, ca pescărușii adunați pe plaja pustie. Simt sarea talazului pe buze, strigătul albatroșilor ce spintecă cu aripile lor văzduhul, fiind asemenea cu acelea ale omului când a învățat să vorbească. Pe nisip se îngrămădesc acoliile cu mîle, fructe ale mărgăritarelor din golfuri, aduse pe ascensor de corali.

Marea este așa de mult iubită de artiști fiindcă ascunde, ceva din misterele adâncurilor sufletelor lor, după cum aflăm desăcând cu grijă una din crisalidele de borangice lunare a versului baudelairean:

Vous êtes tous les deux ténébreux et discrets:
Homme, nul n'a sondé le fond de tes abîmes,
O, mer nul ne connaît tes richesses intimes
Tant vous êtes jaloux de garder vos secrets.

În Mare, infinitul primește o definiție concretă, amalgam al nadirului cu zenitul, amestec transformat în pulbere sinelie, în retorta de sticlă curată a orizonturilor depărtate. Deaceia Eminescu își dorea la "marginea mării" să moară, nici unde liniște și pacea nefind mai apropiată de acea a cavoului enorm, a carul pereți și boltă îl formează cerul însuși. Dar Marea este pentru Eminescu și locul iubirii vesnice din Cezara, peisajul unde pot rodi sentimentele adevărate, pomi cu fructe ai inimii omului. Deci e și un fel de altar păgân.

Izolată și măret, pe mare, genul ajunge să-și găsească limbajul vesnic, salvat de ochii stropiți cu vicii ale muritorului. Așa grăește mormântul de platră a lui Chateaubriand, de pe insula-cimitir, despărțită de fluxul și refluxul mărilor de bretonul Saint-Malo, unde am trecut gol, ca un frate al flintelor apelor, tritoni și nereide. Acolo sus gașesti o confruntare hieratică a omului romantic, celebrându-și unirea cu necuprinsul.

Altul își găsește lângă Mare, încheierea drumului său pământesc, hodina sufletului hărțuit în viața de câinii legați în haite, ale furilor. Așa apare alb ca un heruvim, strălucit de un pin însingurat având strălucirile amare ale unui Adonis frânt de durere, monumentul funerar al lui Pirandello, pe malul sudic al Siciliei, la Agrigento. Văzut de departe acest loc de veci pare un tremurător cântec de jale, pavană.

Lăsându-mi ochii furați de întinsul azurului fluid m'am instrăinat parca de lumea din afară, crescută în timp, întreagă și plină, cu rotunjimi luminoase lângă mine. Dând ceturi nevăzute la o parte, trebuie să revin în ceasul de azi, al mișcărilor și foirilor de evantai al celor de jos. Un copil să călare pe o broască țestoasă, a pașilor de patriarh iar altul aruncă plasa fluturilor, împunși cu ace mirosind a spirit vânat ca fața bătrânului, paznic al ornitelor care stau.

Deodată în universul acesta, gri, unde mă simt de prisos, apare un punct pe falează în zare, și-apoi o siluetă ce parca mi-e cunoscută. Mi-a făcut semn, mă chiamă sau numai mi se pare. Mă ridic, căutând să-mi înfrang tulburarea și bătaile sălbatice ale inimii din piept. Oricum această ființă mă atrage cu tăria unui magnet, rupând plasa de pânjen, în care mă zbat prins de atâtea vreme, ca într-o cămașă a lui Nessus, numită Singurătate. Și fiindcă distanța ce ne desparte este apreciabilă încep să alerg spre ea. Întrezir, cu greu parca am de luptat cu obstacolele invizibile, dar nu mă las învins. Însăși în descifre formele, ea rămânând pe același loc nemiscată. Este o doamnă îmbrăcată în negru căreia încă nu pot să-i văd fața. Doar când sunt aproape de tot îl recunosc ochii îndreptați spre mine, aceiași ochi muiați într-o tristețe adâncă, fără margini, parca mai roșii ca altădată. Sunt în fața ei, o simt cum respiră, iar eu îmi am înima în palme, fiind gata să mă dăruiesc cu ce am mai bun și mai de preț. Întind mâinile spre ea cu gândul s'o iau în brațe, s'o mângâi, ghicind că are atâtea nevoe de mine.

Și-atunci se întâmplă un lucru bizar, ceva de necrezut: flința, văzută în carne și oase din fața mea, dispare mai bine spus se transformă în umbra ce-o aruncă pe nisip, un oleandru scăldat în razele crepusculului blând de sară. Îmbrățișasem deci o umbră a unei umbre.

Pentru prima oară mă întreb unde sunt. În ce port necunoscut și cine a fost femeia-umbră, apariție în drumurile mele rămase fără țință în acest amurg de vară târzie...

Și-apoi neașteptat simt o mână apăsată pe umărul meu, al custodelui anunțându-mi ora de închidere a muzeului. Constat atunci că în jurul meu e întuneric, în el fiind luată și doamna din tabloul din fața mea, pe care așa n'o mai văd. Întunerecul până la urmă mistue totul.

Ajuns pe stradă un vânt aspru și rece mă pătrunde până la inimă. Malul este mare și furios, ridicat aproape de capătul de sus al digului, de-a-lungul căruia portalul platanelor albi, sub ogivele cărora se plimba odată și Goethe, mi se arată gol, măncat de Toamnă, ca de o fiică.

Dincolo oragului contemporan își aprinde primele lumini, ochii umflați și prismatici de miriapod al lui Leviatan. Sodoma și Gomora, de azi, făcând concurență înălțimilor sfinte ale catedralelor gotice cu șgărie norii băncilor moderne, temple ale banului. Sub ocrotirea acestora din urmă prostituția vestalelor crește ca floarea cancerului pe fața oragului.

Poposind la o răspântie de străzi, în noaptea ce se pregătește, numai știu unde este drumul meu.

Se pare că l-am pierdut.

VETREI

Se pare că pe Domnul Petre Vălmăreanu, când nu-l convine ceva, îl părăsește memoria și atunci caută să lase din încurcături cu înșinării malicioase, vocabular getsec, deturnări cu rea credință ale lucrurilor, sau acțiunilor în discuție și cu amenințări.

Cum i-am scris în Nr. 9-Februarie-Martie anul XXIII din "CARPATII", în răspunsul dat Dlui Radu Cornățeanu, "nu am intenția de a face polemică, detestând acest mahalagism gazetăresc", deaceia răspund pentru ultima dată pe chestii personale, deoarece nu mă pot cobori la nivelul relei credințe, pe care o intruchipează în nota "Pentru Carpații" din "VATRA" Nr. 147-Octombrie-Decembrie 1978, pag. 31-32, și nu pot admite ca doi legionari să ne transformăm în clownii cititorilor.

Părerile Domniei Sale asupra persoanei mele și capacității mele profesionale, mă lasă indiferent. Ca funcționar public, în timp ce D-sa alegea exilul în Germania, eu mi-am făcut datoria cu prisosință și pricepere și înaltările în grade administrative, au răsplătit munca mea, pentru că înfruntând cu seninătate primejdii ridicate în cale-mi de defălmători, am isbitut și dărăm acuzațiile de rea credință ale dușmanilor noștri.

Nu sunt "legionar pur" ca Domnia Sa, dar sunt legionar și cele șase legi fundamentale ale culbului, în care am fost educat dintru început de Aurel Serafim, au rămas valabile până astăzi și pentru tot restul vieții mele. Domnul Petre Vălmăreanu le-a uitat cu trecerea timpului. Deaceia nu mai este disciplinat, și nu-și mai urmează Seful; nu-l mai place să lucreze desinteresat și cu dragoste pentru Legiune; nu mai aplică legea tăcerii — "Vorbește puțin, când trebuie și ce trebuie. Discursul tău sunt realizările. Înfațușește și lasă pe alții să vorbească". Nu mai cunoaște legea educației legionare; să devii un altul: să nu-ți vorbești camarazii de rău. Sa cunoști Legiunea; să-ți ajuți frațele căzut în nenorocire. Să nu-l părăsești; să lupți numai pe căile indicate de onoare. Lasa altora infamia. Decât să învingi printr-o infamie, mai bine și cazi luptând pe căile onoarei.

Eu le-am aplicat modest și pe plan legionar opera mea de 42 de ani, vorbește prin ea însăși. Chiar Dl. Vălmăreanu în mai multe numere din "Vatra", a avut numai cuvinte elogioase, când a cunoscut-o.

Acuma, cu nolle prietenii și compromisiuri politice, nu-l mai convine să-și aducă aminte și, se strecoară ca țiparul, răsucind după interesele sale gazetărești, faptele expuse în amintita mea notă.

Vrea nu vrea, Domnia Sa era Seful Clanului Vălmăreanilor. Se auto denunță în pag. 31 a Vetrei amintite vorbind de frații sai "...alt director al Federației din Câmpulung, fusese numit, în ultimul timp, și contra voinței mele, de Sima, care li-o poate confirma, primar în Câmpulung".

Dacă nu dănsul personal, unul din acești frați a avut năstrugnică idee de a prelua cooperativa înființată de Ion Mihalache, care s'a prezentat personal la Presedenția Consiliului, la Generalul Ion Antonescu și apoi la Comandamentul Mișcării, cerând protecție și dreptate contra samavoinției fraților Vălmăreanu.

Deci contrar celor afirmate de Domnul Petre Vălmăreanu în Nr. din "Vatra" amintit, nu au fost nici Domnii Nae Cristescu, Ioniță Păunescu sau Irminolu, care să protesteze, ci Ion Mihalache personal.

Nu te întreb Domnule Petre Vălmăreanu, de ce? Obicelurile democrației românești și ale politicianilor trecuți pe la cârma Țării în acea vreme, sunt indeobște cunoscute.

Domnul Ion Mihalache, erou din primul război mondial, om politic cu meritată aureolă, cunoscând reaua credință a opoziției democratice stil balcanic instaurată la noi de Carol al II-lea, camuflase, înainte, sau după venirea la putere, sub firma unei Federații Cooperative, comerțul pe care îl înjghebase în Jud. Muscel, pentru a scăpa așa de furcile caudine ale opoziției și înșinările adversarilor, care l'ar fi ținut în "șah" tot timpul.

În ce privește termenul de "românizare", devenise în acea epocă generic.

Se aplica, fără diferențieri întreprinderilor streine, ovrrești sau românești, pentru că toate intraser în Statul, în primul rând, era să descopere originea fondurilor și a capitalurilor pe care le mânaua. Deci zeflemeau ca D-rul Siegler e de prost gust.

Ică Antonescu numise comisar de românizare până și la Institutul grafic "CURENTUL", al D-lui Pamfil Seicaru, care nu a încetat de atunci să ne ocărăască, deși Statul

A. INTRODUCERE

TRAIAN POPESCU

[illegible]

La ora actuală Uniunea Sovietică dispune de un potențial militar fără egal în lume. Uniunea Sovietică are sub arme 2.400.000 soldați în armata terestră (infanterie și

artilerie), 355.000 servesc în unitățile de rachete, 450.000 în unitățile de aviație și 505.000 în unitățile de marină militară. Pe lângă acest contingent militar formidabil mai stau la dispoziție 470.000 de soldați ce alăturează în unitățile de pază frontierei iar 450.000 de persoane servesc în unitățile de apărare antiaeriană. În plus personalul unităților de miliție și al serviciului de securitate. Aceste 4.830.000 militari instruiți opun Statele Unite numai 2.110.000 militari. Uniunea Sovietică are dispune de 46.000 tancuri. În timp ce Statele Unite nu ar avea decât 9.500. Tancurile sovietice T-72 ar fi superioare celor americane, iar Uniunea Sovietică ar putea produce anual 500 de astfel de tancuri. Numai în celace privește înarmarea atomică Statele Unite sunt superioare Uniunii Sovietice. În momentul de față Uniunea Sovietică își întărește flota maritimă. În afara frontierelor întinde un mare număr de puncte de sprijin. Forțele militare ale Uniunii Sovietice se întind din zi în zi, și totuși, pare paradoxal, în acest moment se vorbește de descompunerea Uniunii Sovietice și anume de o descompunere totală a imperiului comunist. Paradoxul realității?

Acest paradox apare tocmai în momentul când Moscova dispune, după cum am văzut mai sus, de o artilerie terestră formidabilă, înzestrată cu tancuri moderne, cu o artilerie puternică și mobilă, în vădud șoboră avioane supersonice, iar în stratosferă și spațiul interplanetar, tot felul de nave cosmice, și ele înzestrate cu cele mai moderne arme de distrugere, iar pe mările și oceanele pământului de o forță maritimă gata în orice moment să deslănșueze un atac. În plus, Uniunea Sovietică, pe lângă bazele maritime și de război întinse în străinătate, are la dispoziție în toate țările pământului partide comuniste, un fel de celule dușmane implantate pe trupul țărilor respective, care sunt gata la momentul oportun să neutralizeze puterea de apărare a statului, subordonându-se intereselor comunismului internațional, adică la dispoziția Uniunii Sovietice. Și cu toate acestea, tocmai astăzi când Uniunea Sovietică pare invincibilă, se vorbește mai mult ca oricând de iminenta lichidare a imperiului comunist! Este oare posibil?

Da, acesta este răspunsul, și anume bazat pe logică și știință. În ultimul timp au apărut un număr de lucrări științifice, în care în mod științific se ajunge la concluzia, că lichidarea imperiului comunist nu mai este departe, și că este posibilă.

În lucrarea de față ne vom ocupa numai de câteva publicații.

1. Primul care a încercat să facă o prognoză în acest fel a fost istoricul sovietic Andrei A. Amalrik. Abia intrat dintr-o detenție din Siberia a terminat în toamna anului 1966 un studiu în care prevedea lichidarea imperiului comunist în anul 1984. Încercarea făcută de Amalrik de a publica studiul în Uniunea Sovietică a eșuat, dar în anul 1970 a fost publicat în străinătate. În mai multe limbi, printre care și în limba germană sub titlul: "Kann die Sowjetunion das Jahr 1984 überleben?" (Diogenes Verlag A. G. Zürich) = "Poate Uniunea Sovietică să supraviețuiască anul 1984? În acest studiu istoricul sovietic ajunge la concluzia că Rusia trebuie să plătească pentru cuceririle teritoriale ale lui Josef Stalin. Se știe că singura țară din lume care și-a întins frontierele peste teritoriile străine a fost Uniunea Sovietică. Ea și-a lărgit teritoriul și cu ajutorul Germaniei, de exemplu o parte din Finlanda, Letonia, Lituania și Estonia, o parte din Polonia, din România anexând Basarabia, Bucovina și ținutul Hertza, și cu ajutorul aliaților occidentali cum ar fi Prusia orientală dela Germania, Ucraina subcarpată dela Cehoslovacia. În timpul și după cel de al doilea război mondial Uniunea Sovietică a anexat un ținut de întindere Franței, Spaniei și a Portugaliei" (În această ordine de idei a se vedea considerațiunile făcute la paginile 75-82).

2. Mare valcă a făcut lucrarea lui Emmanuel Todd intitulată "La chute finale" apărută în editura Robert Laffont, Paris, în anul 1977. Lucrarea a fost tradusă și în limba germană și apărută în editura Ullstein, în același an, sub titlul: "Vor dem Sturz. Das Ende der Sowjeterrschaft". Emmanuel Todd este istoric și bazat pe date din toate domeniile ajunge la concluzia că imperiul comunist rusesc se va prăbuși în primul 10, 20 sau 30 de ani.

3. Comunistul iugoslav Milovan Djilas, fost tovarăș de luptă al lui Josef Tito în lucrarea, intitulată "Nova klasa", apărută și în limba română în editura "Rausen Bros. Publishers, New York, 1958, face o critică aspră atât comunismului de nuanță sovietică, cât și celui de nuanță iugoslavă. Vorbind de comunismul sovietic scrie: "Situația aceasta nu poate să dureze mult. Se va ajunge în mod inevitabil la o limită. Aceasta va fi începutul sfârșitului stăpânirii nelărgite a burocrăției politice sau a noii clase" (pag. 202) și încheie: "În orice caz, lumea se va schimba și va merge în direcția în care se îndreaptă și trebuie să meargă: către mai mare unitate, progres și libertate. Forța realității și forța viziunii au fost totdeauna

mai puternice decât orice fel de forță brutală și mai reale decât orice teorie" (pag. 204).

4. În editura germană: Sinus-Verlag din Krefeld a apărut în anul 1977 lucrarea lui G. Bartsch intitulată "Wende in Osteuropa" (Schimbare de macaz) în Europa de răsărit. G. Bartsch la fel ca și Milovan Djilas este un comunist care s'a lăsat după revoluția germanilor din zona sovietică la 17 Iunie 1953. G. Bartsch este de părere că "destrămarea imperiului comunist" a început prin defectul lui Tito, motivând-o în felul următor: "Destrămarea imperiului comunist nu putea să înceapă prin acțiunile unui partid comunist oarecare, ci numai prin cel iugoslav. Un număr mare de motive se află la baza acțiunii. Probabil că nu există un alt partid comunist care să fi avut pierderile suferite de partidul comunist iugoslav. Din comitetul de conducere al lui Milan Goricic a rămas numai Tito. Prima soție a lui Tito a fost ridicată din celebrul hotel moscovit "Lux" și lichidată" (pag. 12).

5. În lucrarea intitulată: "Am Vorabend einer Revolution? Die Zukunft des Sowjetkommunismus" — "În ajunul unei noi revoluții? Viitorul comunismului sovietic" —, apărută pentru prima dată în anul 1975 în editura C. Bertelmann München-Güterloh-Wien, între timp reeditată și difuzată în carte de buzunar de editura Heyne din München, sovietologul Wolfgang Leonhard, bazat pe evenimente petrecute în Rusia și țările satelite ale Uniunii Sovietice, trage concluzia "Uniunea Sovietică se află într-o fază pre-revoluționară", că "se mărește contradicțiile interne, și că se poate aștepta la o schimbare internă" (vezi pag. 426 și următoarele).

6. Și din Manifestul secret lansat de Federația Comunistilor Democrată Germană, publicat la începutul anului 1978 de magazinul săptămânal de știri "Der Spiegel", reiese că autorii anonimi al manifestului, care s'ar găsi printre activiștii de partid, sunt ferm convingi că se merge către "destrămarea teoriei și practicii sovietice". Manifestul se încheie cu următorul apel: "Propagați — și organizați-vă! Tendința mondială a mișcării muncitorești duce la decadența teoriei și practicii sovietice" (vezi pag. 39 în broșura DDR. Das Manifest der Opposition Eine Dokumentation. Fakten Analysen. Berichte-Goldmann Taschenbuch nr. 11204, 1978 — Republica Democrată Germană. Manifestul opoziției. O documentație. Fapte. Analize. Reportaje).

7. În lucrarea lui Stefan Yowev apărută în anul 1966 și intitulată "Kann der Kommunismus überleben werden?" — Poate fi comunismul învins? ajunge la următoarele concluzii: Comunismul este falimentar pe toate țărmurile. Sistemul totalitar comunist nu poate evolua. Liderii comunisti nu vor începe în niciun caz un război contra popoarelor libere. Pentru învingerea comunismului fără război sunt șanse reale" (vezi pag. 144).

C. Alte semne.

De altfel nu-i nevoie să facem apel numai la oamenii de știință sau la doctrinari. Istoria ne dovedește că toate imperiile sclavagiste și colonialiste au dispărut. Actualul stat sovietic are două caracteristici: este un stat de tip sclavagist și în același timp un stat imperialist. Rușii sunt o minoritate în statul lor, iar cetățenii acestui stat, alții decât rușii sunt tratați mai rău decât sclavii mileniilor trecute. Comuniștii ruși se mândresc că prin "Decretul asupra păcii" s'ar fi ajuns la lichidarea imperiului multinational Austria-Ungaria. În Europa a mai rămas un singur imperiu colonialist, și dacă s'au dărâmat toate, de ce să nu se destrame și cel mai îngrozitor? În secolul erei atomice colonialismul sovietic este o "relievă istorică" care nu se poate menține la infinit. Mai curând sau mai târziu va avea soarta imperiilor dispărute.

D. Causale care vor duce la lichidarea imperiului colonialist rusesc.

Lichidarea monstrului sovietic este programată. Lichidarea lui poate fi întârziată, dar se va produce, și la lichidarea lui vor concura mai multe cauze:

1. Tineretul.

Un sistem politic trebuie ca să supraviețuiască să se bazeze pe o forță spirituală care să mobilizeze tineretul. La ora actuală, comunismul sau socialismul rusesc nu mai pot mobiliza în interior forțe care să dinamizeze activitatea cetățenilor. Statul sovietic este condus de indivizi "care nu mai cred în nimic", ei fiind interesați numai să-și mențină privilegiile pe care alții le-au câștigat. Tineretul sovietic este crescut fără morală, fără ideal, și singura lui

preocupare este să supraviețuiască fără eforturi și fără să se identifice cu sistemul. Singura lui grădă este să nu intre în conflict cu stăpânirea, pentru a nu ajunge în lagărele de muncă forțată, de unde odată intrat, nu mai iese. Aceasta înseamnă că atunci când va fi chemat și i se va cere să apere sistemul și regimul comunist, tineretul nu va mai răspunde chemării. Aceasta constatare se bazează și pe faptul că în primele luni ale celui de-al doilea război mondial, când trupele sovietice au trebuit să facă față invaziei germane, au refuzat lupta. Soldații sovietici au reluat lupta abia după ce Stalin a restabilit libertatea credinței și le-a cerut să apere "sfântul pământ al Rusiei", și și-au dat seama că germanii nu veniseră să-i elibereze de comunism, ci să-i subjughe. Atunci au preferat jugul comunist în locul celui străin.

În timp de pace, oamenii muncii sunt tratați ca niște sclavi. Din această cauză nici munca lor nu este eficientă. O asemenea lipsă de interes și lipsă de credință face ca pentru producerea unei cantități oarecare de marfă, statul sovietic trebuie să folosească un număr de cinci ori mai mare decât este necesar în țările libere. După 60 de ani de comunism Uniunea Sovietică a rămas o țară subdezvoltată economic, iar personalul însărcinat cu paza cetățeanului sovietic este de 10 ori mai mare decât în lumea liberă. Pentru a apăra un sistem economic falimentar și un stat polițist, cu cel mai mare aparat administrativ din lume, tineretul sovietic nu dispus să se jertfească. Și fără tineret nu se poate supraviețui.

2. Industria.

Este un fapt cunoscut de toată lumea, și anume că industria sovietică n'a fost capabilă, nici în trecut, și nu va fi capabilă nici în viitor să livreze soldatului sovietic, pe lângă armament și materialul necesar purtării unui război de uzură. Dacă în cel de-al doilea război mondial, Statele Unite n'ar fi livrat cantități enorme de material de război și de alimente Uniunii Sovietică s'ar fi prăbușit de mult, iar în istorie ar fi rămas numai ca amintire "cel mai greănic regim din lume a viețuit între Noiembrie 1917 și ... 1942". Pentru ca fiecare să-și dea seama de cantitatea enormă de material de război trimis de către Statele Unite Uniunii Sovietice citez câteva date:

a) Avioane și materialul necesar: 14.018 avioane — de vânătoare, ușoare și grele de bombardament, de transport, de supraveghere și hidroavioane, plăci de metal pentru construirea de aeroporturi și material de transmisie (aparate de radio, instalații radar, etc.).

b) Material de război: 466.969 camioane de diferite tipuri, printre care 1.239 de tancuri ușoare, 4.957 tancuri mijlocii, 2.000 de mașini pentru transportul tunurilor, 1.104 mașini cu șenile, 629 mașini pentru transportul tancurilor, mai departe 47.728 jeepuri, 148.664 camioane de o tonă și jumătate, 162.938 de două tone și jumătate, multe mii de cinci tone, 32.200 de motocicletă, 7.870 tractoare de construcție de șosele și 3.216 de motoare de schimb. Tot acest material a fost livrat cu plăse de schimb, iar tancurile și alte mașini de război au fost livrate și cu muniția necesară.

În această categorie trebuie amintit și 325.784 tone de explozivi, aparate de telecomunicație pentru mașini și anume 35.779 aparate de transmisie-recepție cu rază mică sau cu rază mare. S'a livrat material de construcție în valoare de peste 10 milioane dolari, 1.900 locomotive, 66 drezine electrice, 9.920 vagoane de cale ferată și altele într-un număr de 13.041 unități. În această categorie se mai poate aminti 19 poduri transportabile, 62 de depozite transportabile de benzină și 100.000 lămpi de buzunar.

c) Material maritim: 90 de vapoare, 3 distrugătoare de ghiță, 20 de glepuri, 2.398 bărci pneumatice, 57 de submarine, 175 torpede, 77 colectoare de mine, 3.220 motoare de vapoare, 4.297 motoare de benzină și 2.150 motoare laterale. Materialul necesar acestor categorii se ridică la zeci de milioane. Aici a mai fost livrat și artilerie maritimă în valoare de peste 6 milioane dolari.

d) Alimente: 4.300.000 tone, dintre care 1.154.160 t. grâu, 670.000 t. zahăr, 782.973 t. conserve de carne, 730.902 t. mezeluri, 517.522 l. ulei, 362.421 t. de praf de lapte, 61.483 t. de brânză și 9.000 t. săpun.

e) Trebuie amintit și faptul că s'a livrat Uniunii Sovietice un mare număr de patente pentru tehnica militară. Pe baza acestor patente Uniunea Sovietică a fabricat un număr mare de armament pe care l-a pus la dispoziție comunistilor din Coreea și Vietnam ca să omoare soldații americani.

În plus față de materialul de război, cunoștințele tehnice și alimente, Uniunea Sovietică a primit din partea Statelor Unite cantități imense de material necesar construirii bombelor atomice, și, probabil și planurile pentru construcția unei asemenea bombe.

Războiul de mâine va cere și mai mult decât cel din trecut. O repetiție a celor petrecute în cel de-al doilea război mondial nu va mai fi posibilă. Comandamentul militar sovietic, nu va mai putea ataca pozițiile dușmane cu gloata, adică val după val, așa cum a făcut-o. Războiul de mâine nu se va mai putea duce fără armament, fără echipament și fără alimente. Martori oculari povestesc că în fața tranșelor române și germane se formau muniții de cadavre și că veneau atât de mulți încât armele automate s'ar îngroșau și nu mai funcționau, iar majoritatea acestor condamnați la moarte atacau cu sticla de votcă în stare de ebrietate. În special pierderi grele au suferit minoritățile din Rusia. Astfel de unități au fost puse să atace acolo unde nu se putea câștiga nimic, dar unitatea era lichidată în întregime.

Cu toate că industria sovietică este în momentul de față ținută la zi cu toate progresele tehnice de specialiști din țările vestice, că aproape tot ce se produce astăzi în Uniunea Sovietică este făcut cu capital străin și cunoștințe străine, în momentul când "informațiile stagnază", stagnază și producția și progresul în Uniunea Sovietică. Toate progresele industriei progresiste sovietice au la bază tehnica și ajutorul capitaliștilor. Cel care au "investit și învățat" mai mult pe sovietici sunt americanii. Ei au livrat planurile și capitalul necesar pentru construcția tancurilor, a motoarelor de tancuri, a vehiculelor militare (în special firma Ford) (în acest sector trebuie amintit și ajutorul firmei italiene FIAT în care "sămburele țării se formează" "ajutorul american"). Cea mai mare fabrică de construcție de camioane din lume — dela Kama — unde se va produce în final camioane de 10 t. și alte vehicule de tracțiune se construiește cu cunoștințe tehnice americane și capital american... Pentru promovarea păcii și a conviețuirii pașnice între popoare este nevoie de "material exploziv". Și astfel de fabrici au fost construite cu capital american. La dezvoltarea industriei și producției de avioane sovietice au contribuit aproape toate țările capitaliste din vest. Rușii au dat numai roboții!

Cu tot acest ajutor masiv, industria sovietică nu este și nici nu va fi capabilă să livreze sau să pună la dispoziție soldatului unelele și mașinile necesare. Odată sîstat ajutorul din vest se termină și cu progresul! (Cine vrea să se informeze amănunțit asupra ajutorului dat de țările capitaliste, în special de Statele Unite poate consulta lucrarea lui Antony C. Sutton-National Suicide. Military Aid to the Soviet Union, by Arlington House, New Rochelle N. Y. 1974, sau în traducere germană publicată de Schweizerische Ost-Institut Bern în anul 1976 sub titlul: "Der leise Selbstmord. Amerikas Militärlilfe an Moskau". SOI nr. 33).

3. Agricultură.

Rusia posedă cea mai mare întindere de pământ arabil din lume și de cea mai bună calitate. În timpul imperiului țarist, Rusia era exportatoare de produse agricole. În timp ce sub regimul "progresist comunist", această țară este importatoare de produse agricole. Proasta și neadecvată politică agrară sovietică, agricultura sa nu poate ține pasul cu progresul și producția agricolă rămâne cu mult în urma celei din țările libere avansate. Un soldat flămând, chiar dacă se mulțumește cu puțin, — în războiul trecut se mulțumea cu un pumn de boabe de grâu sau de porumb dar cu nepăsarea sticla de votcă, o astfel de hrană nu-l poate însoți în luptă. Uniunea Sovietică este cea mai fericită țară din lume! Trăiește din lanurile americane, canadiene și australiene! Dacă aceste surse vor înfrânge, atunci nu-i greu de spus ce greutate se vor ivi. Nu numai soldatul are nevoie de grâu, și civilul care lucrează în fabrici sau ateliere și el are nevoie de grâu!

4. Minoritățile naționale.

Pentru existența actualului stat sovietic, minoritățile naționale formează un butoi de pulbere cărui a s'a pus un fitil aprins dar care se apropie încet de butoiul cu pulbere. Populația de origine rusă este minoritară față de naționalitățile concloacate. Această minoritate majoritară deține însă în mâinile ei aparatele de teroare miliția și securitatea, procuratura și justiția, iar în așanumitele republici unionale atât în conducerea statului cât și a celor economice, rușii dețin funcții de conducere, populația de basină nu-l rămâne altceva decât să ocupe funcții de jos sau a face corvoada. Din această cauză rușii sunt urâți de toate populațiile Uniunii Sovietice și contra lor s'a acumulat o atât de mare energie — în momentul de față latentă —, dar la momentul oportun când se vor rupe săgăzurile, când această energie statică va deveni dinamică, nimeni și nimic nu i se va mai putea opune. În

momentul de față Uniunea Sovietică suferă de aceeași boală incurabilă ca și fostul imperiu țarist. Această boală au cunoscut-o și Lenin și Stalin. Ei n'au început revoluția comunistă cu sloganul comuniste, ci cu o lozincă care a aprins revoluția, și anume: "Deschideți porțile închisorii popoarelor Rusia". Lozincă a prins, porțile închisorii popoarelor au fost deschise, dar liderii comunisti nu voiau libertatea deținuților, ci continuarea sistemului de oprire națională sub altă denumire. Când Stalin și Lenin și-au dat seama că popoarele subjugate de țarism voiau să fugă din închisoare, atunci au trimis forțele armate ca să le readucă în închisoare, în același închisoare care acum avea un nume nou, mai frumos și mai răsunător: Uniunea Sovietică. Unele popoare au fost readuse imediat în închisoare cum au fost ucrainenii, rușii albi, caucazienii, și alte popoare din Siberia, iar lui Stalin îi revine rușinea sau meritul să lărgească imperiul, nu numai reintregind imperiul țarist, ci anexând și alte teritorii străine. Au fost readuși finlandezi, polonezi, letoni, estoni, lituanieni și români, și a mai pus stăpânire pe germani și sloveni. Anexiunile Uniunii Sovietice sunt o rușine pentru era atomică făcute în timpul când fostele colonii renunță la stăpânire și redau libertatea popoarelor deținute.

În momentul de față națiunile minoritare din Uniunea Sovietică sunt în fierbere și așteaptă momentul oportun. Tineretul sovietic refuză încadrarea în viața socială pentru că se face cu scopul de a fi denaționalizat. Tinerii din Basarabia ca să ocupe o poziție mijlocie în administrație sau economie trebuie să învețe limba rusă și să se oblige a activa în regiuni străine. Armata este lărgăzită întrebuințată pentru denaționalizarea minorităților. Cel care nu cunoaște limba rusă nu poate ocupa funcții de conducere. În regiunile neruse au început și rezistențele armate. Se cunosc rezistențe armate în anul 1962 în regiunea Rostov, în Ucraina și Basarabia. Cu toate acțiunile de denaționalizare a Țărilor Baltice — numai între anii 1940 și 1959 —, au deportat de acolo peste un milion de locuitori, în anul 1972 tineretul lituanian a arătat că încă n'a uitat istoria țării sale și la înmormântarea lituanianului Romas Kalanta, care a făcut autodafu, tineretul lituanian a cerut în cor pe străzi și la cimitir "libertate lituaniei". În anul 1978 agențiile de presă străine anunță că în Țările Baltice s'a alcătuit, cu participarea mai multor organizații revoluționare "Frontul Revoluționar pentru Eliberarea Lituaniei". Tot din informațiile agențiilor de presă s'a luat la cunoștință că "Frontul Revoluționar" publică și un ziar subteran intitulat "Varpas". Din această organizație ar face și parte un partid comunist care se intitulase "liber". În decursul anului 1978 s'au produs manifestații și în Georgia. Dela Moscova se ordonase scoaterea din administrație a liderilor localnicilor și întrebuințarea numai a limbii ruse. Tineretul georgian a ieșit pe stradă, iar sovieticii au trebuit să cedeze!

Tătarii din Crimea care au fost deportați după războiu în toată Rusia au cerut să li se acorde dreptul de a se înapoi în patrie.

Gvernul sovietic, la ora actuală stă în fața unei grele probleme, și anume numărul locuitorilor musulmani din Asia centrală este în creștere, în timp ce numărul rușilor este în descreștere. La sfârșitul acestui mileniu, fiecare al patrulea locuitor sovietic va aparține populațiilor uzbekă, cazahă, turcămenă și tadjură. O asemenea dezvoltare pune guvernul sovietic în fața unor probleme noi. Rezistența naționalităților va crește continuu. În Ucraina unde opresiunea sovietică este cea mai puternică din toată Uniunea Sovietică, rezistența ucraineană n'a putut fi distrusă. Ucrainenii s'au organizat subversiv și abia așteaptă momentul de slăbiciune al guvernului sovietic pentru a da semnalul revoluției generale.

Din păcate, la ora actuală rezistențele naționale din Uniunea Sovietică nu sunt ajutate din exterior, dar nu este greu de prevăzut în ce situație se va găsi ultimul imperiu colonial, dacă aceste rezistențe vor fi ajutate din exterior.

În această ordine de idei mai trebuie amintit și procesul de destrămare din cadrul armatei sovietice cu revolte și corupție din cadrul ofițerilor. Ceiace este și mai alarmant pentru conducerea comunistă este faptul că printre ofițerii care s'au revolutat au fost și marinarii sovietici. Ori se știe că semnalul răzmeriței comuniste din 1918 l-au dat marinarii. Organul armatei sovietice "Sveas roșie" a fost nevoită să constate și să condamne corupția din armata sovietică. Tot din sura sovietică se știe că din cauza corupției construcția clădirilor de interes militar se scumpește și se întârzie prețuri.

În plus, armata sovietică mai este grevată și cu o altă slăbiciune. Din cauza creșterii numărului minorităților naționale, aceștia necunoscând limba rusă, înțelegerea dintre comandamente și trupă se face din ce în ce mai greu.

E. Cum se va produce lichidarea imperiului sovietic?

Din perspectiva situației de astăzi, la lichidarea imperiului colonial sovietic vor concura mai multe cauze.

1. Războiul.

Se știe din istorie că războaiele aduc schimbări de situații. Imperiul austro-ungar s'a desbinat în urma unui războiu. Tot în urma unui război s'a destrămat imperiul țarist. Acesta a fost însă continuat sub alt nume de către comunisti. Viitorul războiu mondial va aduce schimbări totale, indiferent dacă va fi început de Uniunea Sovietică sau i se va impune din afară. În forma de astăzi imperiul sovietic nu mai poate funcționa, iar o schimbare în timp de pace nu este posibilă. Paradoxal este însă și faptul că Uniunea Sovietică este înarmată până la dinți, dar aceasta nu poate începe un războiu, și aceasta din cauză că industria sovietică nu-i capabilă să livreze armamentul și muniția și piesele de schimb, agricultura nu-i capabilă să asigure hrana soldaților și a populației, iar pericolul de revoltă al popoarelor subjugate va crește la maxim. În plus un mare semn de întrebare este și comportarea armatelor și populației statelor satelite Uniunii Sovietice. Cu toate că armatele acestor țări sunt instruite și armate cu arme sovietice, soldații acestor țări nu vor lupta pentru menținerea Uniunii Sovietice, ci contra ei. Uniunea Sovietică trebuie să detașeze și să mențină în rezervă un număr mare de unități care să asigure căile de comunicații, depozitele de benzină și de muniție și să se aplece de atacurile soldaților din țările socialiste. Armatele statelor satelite care sunt instruite ca armate de ocupație li se vor da misiuni de menținere de ordine în alte țări decât cele proprii. Dacă aceste armate "vor putea și vor vrea să asigure căile de comunicații și depozitele "și ordinea internă" este greu de spus. Se crede însă contrarul, și anume aceste armate vor pactiza cu populația statelor respective și vor îngreuna operațiile armatelor sovietice. Se știe că însăși soldații sovietici au refuzat în jurul datei de 17 Iunie 1953 (revoluția germană), atunci este ușor de gândit ce vor face soldații polonezi sau unguri. Ce vor face cehii și gimnaziile după 17 Iunie 1953 au fost executați 56 de soldați și ofițeri sovietici pentru refuzarea ordinului de tragere. Se zice că numărul ofițerilor și soldaților sovietici care au refuzat ordinul de tragere în timpul evenimentelor (revoluțiilor) din Ungaria dintre 23 Octombrie și 4 Noiembrie 1956 a fost mult mai mare decât al celor din Germania. Deszertări de soldați sovietici au avut loc și în Polonia și în timpul evenimentelor din August 1968 din Cehoslovacia. Zărele germane au relatat în a doua jumătate a lunii Iunie 1978 despre deszertarea unui soldat sovietic. Se mai cunosc cazuri de deszertări de soldați sovietici din 1973, 1974 și 1970. Aceștia în timp de pace!

Dacă Uniunea Sovietică ar fi sigură că este atât de înarmată și sigură de o victorie, atunci ar declanșa atacul fără prea multă premeditare! În acel moment nu se va mai târgui în conferințe internaționale care nu se termină, ci cu o brutalitate curent rusească, va emite un ultimatum după altul. Cuprînzul unui astfel de ultimatum va fi scurt și lapidar: "Uniunea Sovietică este puternică și crede că sosit timpul în care să ceară venirea la putere a clasei muncitoare. Binevoitți a preda puterea tovarășului X. În caz de neconformare trupele sovietice vor fi nevoite să treacă frontiera ca să elibereze poporul muncitor". În numele guvernului sovietic, semnat XY. "Pe cel accepți îl invit să citească textul ultimatumului adresat de Uniunea Sovietică. Țărilor Baltice la sfârșitul anului 1939 și în luna Mai 1940. Și ocuparea Basarabiei, a Bucovinei și regiunii Herța s'a făcut tot cu amenințări cu forță".

Norocul locuitorilor din Europa de vest este că Uniunea Sovietică nu-i atât de puternică încât să treacă la atac! Să fie oare mâine?

Din informațiile care ne stau la dispoziție, Uniunea Sovietică ar pregăti un "Blitzkrieg", la care să ia parte o forță de distrugere formidabilă. Atacul ar fi pregătit de artilerie și aviație, iar etapa zilnică de înaintare ar fi stabilită la cea 40 până la 80 km. Pentru operațiile preconizate ar sta la dispoziție efectivul militar amintit mai sus (vezi B. pag. 3). Unii experți militari sunt de părere că Uniunea Sovietică va fi superioară. În ceea ce privește armamentul convențional și cel atomic, Statele Unite și Țărilor pactului NATO începând din anul deceniului 1980. Alți experți militari sunt de părere că momentan Uniunea Sovietică nu poate declanșa un războiu contra vestului fiindcă trebuie să mențină un mare contingent de trupe și câteva mii de tancuri la frontiera cu China.

I se va impune Uniunii Sovietice un războiu din afară? Dacă răspunsul este da, cine va fi adversarul?

a) Statele Unite ale Americii?

La ora actuală nu se poate prevedea un războiu între Statele Unite și Uniunea Sovietică. Analizând actuala si-

tuație și bazându-ne pe experiențele din trecut, Uniunea Sovietică nu-i decât produsul unor forțe oculte din Statele Unite. Revoluția comunistă din Rusia a fost făcută în mare parte cu capital american. În parte industrializarea Rusiei comuniste a fost făcută cu capital american. Statele Unite ale Americii au contribuit la înarmarea Uniunii Sovietice. Tot Statele Unite a salvat Uniunea Sovietică de la prăbușire în timpul celui de-al doilea războiu mondial, livrându-i după cum am văzut nu numai cantități imense de material de războiu, dar și material de uz intern și alimente. Tot în acest complex trebuie amintit și faptul că în anul 1938 s'a încheiat între președintele Roosevelt Stalin și Molotov un acord secret pentru livrarea de informații militare, acord despre a cărei ființă nu știau decât patru persoane. (Oare n'a fost Roosevelt acela care a livrat Rusiei marea cantitate de material de războiu?). (Vezi Anton C. Sutton, op. cit. pag. 97). Tot cu ajutorul Statelor Unite și contrar scopului intrării acesteia în cel de-al doilea războiu mondial, Uniunea Sovietică nu numai că și-a păstrat anexiunile făcute în timp ce era în căldășe cu Germania, Uniunea Sovietică și-a întins frontierele și mai departe, iar Statele Unite au privit cu nepăsare cum Uniunea Sovietică, contrar angajamentelor luate la Jalta, alunga guvernele naționale din țările ocupate și instaura guverne de nuanță comunistă contrar voinței populației. Statele Unite ale Americii putea, avea dreptul și chiar obligația să intervină!

Constatărele de mai sus se pot citi în lucrări apărute în Statele Unite și care arată pe față cum politica oficială americană în timpul războiului se întrecea în acțiuni de consolidare a viitorului dușman. O astfel de atitudine nu are asemănare în istoria omenirii. Ca o răsplătire pentru marele serviciu adus de Statele Unite, Uniunii Sovietice, aceasta a încheiat în acel timp o vânătoare de "șpioni americani" în tot spațiul de ocupație sovietic. Milioane de polonezi, cehi, germani, români, unguri au trebuit să moară în lagărele sovietice, numai pentru faptul că s'au fost odată simpatizanți americani sau că-i puseseră speranțe de eliberare în ajutorul americanilor Sovietici însă mai realști, așteptau și vinovați și nevinovați, dar sub invinuirea de "șpioni" în favoarea capitaliștilor americani. Cunoscutul columnist american Walter Lippmann, din timpul războiului columnist guvernului american, ca politica externă americană să nu urmărească independența statelor mici din estul Europei, ci să urmărească ca aceste state să ducă o politică de "bună vecinătate" cu Uniunea Sovietică. Mai de departe susținea nerozia și da povestea că "țările mici n'au dreptul la independență, iar securitatea Rusiei consolidează pacea mondială". Din păcate pentru țările din Europa de est, recomandarea lui W. Lippmann a fost pusă în practică.

Multa lume credea că aceste recomandări aparțin unei epoci trecute, unei epoci împovărată de nevoi și de războiu. Nu mare însă a fost surprinderea generală când la 22 Martie 1976 apar extrase dintr-un raport al "expertului de politică externă" al ministrului de externe Henry Kissinger, Walter Sonnenfeld, titlul la sfârșitul anului 1975 în luna Decembrie în fața ambasadorilor americani, la Londra. În acel referat, Sonnenfeld trămbitează ideea dându-le a ști ambasadorilor americani, că ar exista "o legătură organică" între statele europene și Uniunea Sovietică. Mai mult, specialistul american în probleme sovietice regretă faptul că: "Uniunea Sovietică n'a fost capabilă să se asigure de loialitatea țărilor est europene, asta înseamnă o nenorocită "nepuțință" a Uniunii Sovietice fiindcă "Europa de est se găsește în sfera de influență sovietică".

Dar Sonnenfeld continuă cu constatărele și cu teama că "mai de vreme sau mai târziu acestea pot deveni explozive și cauza un al treilea războiu mondial. Această situație nenaturală și neorganică a raporturilor este o primelidă pentru pacea mondială și începerea conflictului între est și vest este de neevitat".

Cu astfel de concepții, este de la sine înțeles că Statele Unite nu puteau și nici nu voiau să intervină în țările est europene ce voiau a se desclăușe de "legătura organică cu Uniunea Sovietică". În ultimul timp, cu ocazia împlinirii a 10 ani dela ocupația Cehoslovaciei, zărele au publicat a declarațiile oamenilor politici din Cehoslovacia care preluau că invazia trupelor comuniste a fost făcută, după ce în prealabil Statele Unite își dăduse asentimentul.

Multă speranță s'a pus pe numirea lui Z. Breznevici ca expert în Ministerul de Externe al Statelor Unite. Breznevici este de origine poloneză și opinia externă americană părere că acesta va influența politica externă americană în altfel decât predecesorii săi, fiind cunoscută atitudinea anti-rusă a polonezilor. Profesorul Z. Breznevici, era expert pentru problemele sovietice și în anul 1965. Pe atunci propunea într-o conferință publică să elaboreze un plan de ajutor Unită și Uniunea Sovietică să elaboreze un plan de ajutor economic pentru vestul și estul Europei. Un astfel de plan ar fi primit cu bucurie în Europa de est. Expertul de care

este vorba propunea credite americane de care să beneficieze Uniunea Sovietică. S'ar putea ca astăzi (1978) profesorul de origine poloneză Breznevici să gândească altfel decât în anul 1965. Deocamdată în politica americană nu s'a schimbat cu nimic...

După victorioasa retragere a Statelor Unite din Vietnam, urmează în Africa o epocă de cuceriri sovietice. Ceiace supără opinia publică mondială, dar nu guvernul american, este faptul că reprezentantul Statelor Unite la Organizația Națiunilor Unite scoțete mercenarii lui Breznev în Africa, soldații comunistului Castro, ca forțe de ordine! Trebuie să intervină ceva extraordinar, ceva neprevăzut de logică ca Statele Unite ale Americii să-și schimbe poziția față de Uniunea Sovietică. La ora actuală este greu de a face pronosticuri.

Si acțiunile duse de actualul președinte J. Carter în privința "drepturilor omului" par a se concentra mai mult asupra țărilor ce-au lăsat comunismul, cum ar fi Chile, sau a celor ce se apără de el, cum ar fi Brazilia, decât asupra barbarilor comuniste din Europa de est!

Iar când este vorba de persecuții și ilegalități din Uniunea Sovietică președintele american, vede numai într-o anumită direcție. Poate că va vedea și împrejur.

b) Un războiu cu China?

Un războiu între cele două state comuniste China și Uniunea Sovietică pare posibil. Motivele unui astfel de războiu ar fi de două categorii aa) un conflict ideologic și bb) un conflict teritorial.

În ceea ce privește conflictul ideologic s'ar putea spune următoarele:

aa) Comunismul rusesc este de nuanță optimistă, rușii susțin, că indiferent ce se va întâmpla, comunismul va ieși învingător și va fi ultima fază a evoluției societății. Capitalismul va fi înlocuit cu comunismul, această schimbare este o lege care nu se poate ocoli. Pe comunistii ruși nu-i interesează și nu-i înspăimântă nici eșecurile economice și nu-i impresionează nici nemulțumirile populației: toate eșecurile sunt de nuanță trecătoare, dar în final va exista o societate socialistă fără clase și fără stat.

În schimb comunismul chinez este de nuanță pesimistă. Nimeni nu poate prevedea când societatea va deveni comunistă. Nimeni nu poate prevedea când societatea va deveni comunistă sau dacă într-adevăr va deveni comunistă. Se poate ca după comunism să revină capitalismul sau o altă formă de stat pe care n-o poate prevedea nimeni.

În plus, între chinezi și ruși mai există și o altă față a problemei. Cultura chineză are tradiție și o formă superioară culturii ruse, iar chinezii nu pot învăța dela primii.

bb) În ceea ce privește conflictul teritorial acesta este vechi și moștenit încă din secolele trecute Uniunea Sovietică stăpânește teritoriile pe care China le scoțete ale ei. Guvernul chinez a repetat mereu și a cerut nu numai restituirea teritoriilor chineze dela ruși, dar și retragerea rușilor din toate teritoriile ce le stăpânește pe nedrept. China susține prin încheieri de tratate inegale. Ciochiri militare între Rusia și China au avut de nenumărate ori loc. De ani de zile se duce o propagandă pe probleme teritoriale, pe care Rusia le posedă pe nedrept. China acuză Uniunea Sovietică de "imperialism" și susține că posedă "teritorii răpite statelor socialiste". Printre aceste teritorii ținute pe nedrept de Uniunea Sovietică este și Basarabia și Bucovina luate dela România. Pe de altă parte Uniunea Sovietică acuză China de imperialism și o condamnă ca răspândind hărți în care teritoriile străine sunt date ca teritorii Chineze. Pe de altă parte China cere guvernului german să susțină unificarea Germaniei.

Amele puteri comuniste se acuză reciproc de înarmări masive, iar Rusia este obligată să mențină la frontiera cu China un număr mare de soldați. În timp prime propagandă chineză în ținuturile ocupate de Rusia dar o populație mongoloidă.

În momentul de față, un războiu între Uniunea Sovietică și China nu este posibil, iar o amenințare cu războiu contra Uniunii Sovietice din partea Chinei nu-i posibilă. China nu este pregătită de a purta un războiu modern. Ea este slab înarmată cu armament convențional, nu posedă destule rachete și nu se știe câte bombe atomice posedă. Chiar dacă China ar avea suficiente bombe atomice, nu le poate îndrepta asupra teritoriului sovietic, înspăimântându-l rachetele de mare distanță, deoarece Rusia este vulnerabilă mai mult în partea Europei decât în Asia. S'a vorbit mult despre începerea unui războiu preventiv din partea Uniunii Sovietice contra Chinei. Se pare că un astfel de risc ar fi prea mare pentru Uniunea Sovietică. Aceasta ar însemna să lupte contra unei țări cu o populație de mai mult de trei ori decât Rusia, iar o înăltare a trupelor

de a se instala o "autoritate publică, chiar dacă ar fi proastă", ținându-se seama de principiul că o "ordine proastă este mai bună decât un haos complet". Această autoritate ad-hoc trebuie să intervină cu toată autoritatea și cu toată asprimea pentru ca țara să nu fie transformată într-o bală de sânge. Nu se cere prea multă imaginație, ci orice își poate închipui ce se va întâmpla cu securistul, cu militanul, cu criștorul, cu turnătorul sau cu membrul de partid, vinovați sau vinovați de moartea unui membru al familiei. Prima obligație a acestor vremi trebuie să fie împiedicarea răsunărilor personale. (În Franța, am putea spune într-o țară civilizată, imediat după eliberare în anul 1944 au fost omorâți peste o jumătate de milion de francezi sub pretextul colaborării cu dușmanul. În acele vremi s'au întâmplat crime oribile, fiindcă pasiunea luase locul rațiunii!).

Pe măsură ce țara revoluționară va intra în ordine, în același măsură totți aceia care au făcut parte din aparatul de teroare trebuie să fie arestați și predați tribunalelor extraordinare pentru a fi judecați, condamnați sau achistați. Cel ce vor trebui să fie condamnați, trebuie să li se dovedească o vină personală, și nu una colectivă. Căpeteniile de astăzi, trântorii vremurilor noastre, vor fi deținute în lagăre construite de ei, și vor fi obligați să lucreze, pentru plată, să muncească la reconstrucția țării.

La început se va îngriji ca fabricile la orage, la țară gospodăriile agricole și cooperativile agricole să-și continue activitatea în forma de astăzi. Abia mai târziu, adică după ce țara va avea un guvern legal reprezentativ ales prin alegeri libere și secrete, numai atunci se vor lua măsurile cele mai potrivite de gospodărie a acestora în funcție de interesele generale ale populației. Soluția se va da de cei de acolo și nu se va importa din străinătate. Părerile mele personale este să se reintroducă proprietatea particulară, dar să se mențină proprietățile de stat asupra industriilor cheie. Restul se poate transforma în fi societăți particulare pe acțiuni sau unități autonome la care și statul să fie participant cu procent.

În același timp vor fi desființate gospodăriile agricole, instituții străine (firi) poporului român, iar dreptul de proprietate asupra pământului, luat cu forța de către comunisti, se va retroceda celor în drept. Formele și procedeele vor fi îndeplinite ținându-se seama de interesele generale ale statului.

3. Forma de stat

Până la ora actuală, deși i se poate aduce multe critici, cea mai bună formă de guvernământ este democrația parlamentară cu o pluralitate de partide democratice.

a) Pentru o mai bună guvernare a țării ar fi necesar introducerea unui sistem parlamentar compus din două camere. De la început trebuie limitat sau chiar exclus dintr-un început sistemul de conducere prin decrete-legi emise de puterea executivă. Sistemul nefast al acestor operațiuni ne este cunoscut din practica dictaturilor din trecut, iar o reintroducere a epociilor trecute trebuie de la început împiedicată.

b) Serul statului poate fi "un prospect" ales pe "timp limitat" sau "nelimitat", sau chiar reintroducerea regalității, bineînțeles, dacă majoritatea populației o dorește printr-un plebiscit. În ceea ce privește "instituția preșidențială" putem lua exemple din experiența Statelor Unite sau din Franța. Poate chiar regalitatea, dar o regalitate fără puteri absolute ca în trecut, deoarece, regalitatea este acum, cere asigurarea continuității politice și autorității publice într-un stat. Trebuie avută în fața ochilor triste experiența din Italia. Odată schimbat peșagul politic, țara a intrat pe mâna demagogilor, în timp ce în Belgia, Olanda, Anglia, Suedia, Danemarca sau Norvegia, s'au făcut schimburi de guverne, dar nu s'au produs desordnări ca în Italia. La ora actuală Italia este pe pragul haosului. Mai trebuie avută în vedere și situația din Germania de vest. Acolo un singur prospect s'ar arătat demn. Restul p'apă în mâinile forțelor din exterior.

c) Imediat după răsturnarea dictaturii comuniste se vor suprima toate legile străine filinței noastre naționale, bineînțeles, și actuala constituție. Imediat după eliberarea de sub dictatura comunistă se va convoca o Adunare Constituțională care va elabora o nouă Constituție. Noua Constituție va trebui supusă spre aprobare poporului.

d) Forma juridică a proprietății va fi proprietatea particulară. Statul va trebui să rămână proprietarul subsoiului și să mențină numai asupra resurselor economice

de mare însemnătate pentru economia națională (uzine atomice, baraje de apă, căi de comunicație, etc.).

4. Politica externă.

În celace privește politica internă situația va fi clară. Poporul român își va alege forma de guvernământ pe care o va dori. În celace privește însă politica externă, România de mâine va avea multe greutăți și va trebui să rezolve o mulțime de probleme.

În primul rând, trebuie avut în vedere că nu mai trebuie să fim guvernați din străinătate, nici dela Paris, nici dela Londra și nici dela Moscova. Este știut că până la începerea celui de-al doilea război mondial, România era guvernată dela Londra sau dela Paris. Ce se hotărâ acolo, se executa la București. Guvernele române erau un fel de execuțanți ai forțelor străine. Înainte și în timpul celui de-al doilea război mondial am fost sub influența Berlinului, iar după cel de-al doilea război mondial, la București se execută ordinele hatmanului dela Moscova. Se știe că după cel de-al doilea război mondial, puterea vestică, cea mai puternică și care contribuise cel mai mult la câștigarea războiului contra Germaniei, n-a făcut pur și simplu "cadou Moscovei", și nu numai pe noi români care ne apăsaserăm gila și credința, și anume, acelei țări, care este, la izbucnirea războiului, tot atât de vinovată și Germania, Uniunea Sovietică. Statele Unite ale Americii au mai livrat și alte popoare, cum ar fi polonezii, pentru care justificau începerea războiului, și anume "eliberarea Poloniei de sub jug străin". La terminarea războiului se uită și promisiunile, se uită și principiile pentru care America intrase în război și calcă și principiile de drept internațional. Toate acestea în favoarea unui stat ce mai înainte fusese eliminat din Societatea Națiunilor ca agresor, Uniunea Sovietică.

Urmările se știu. Uniunea Sovietică și-a luat rolul unei puteri colonialiste. În toată Europa de est nimic nu se putea face fără aprobarea "hatmanului dela Moscova". Diferența dintre trecut și prezent este totuși mare. Sub tutela Angliei și Franței ne guvernau două legi și obiceiuri românești, situația s'a schimbat însă când am fost "donaiți" Uniunii Sovietice.

După lichidarea imperiului moscovit de nuanță comunistă vor fi puși în discuție grele. O parte din problemele ce se vor pune, ar putea fi următoarele:

A) Pașă de Rusia.

La ora actuală popoarele subjugate conțază pe o Rusie desmembrată. În felul acesta popoarele subjugate vor căuta, și vor trebui să-și recapete libertatea. Un popor de peste 60 de milioane de ucraineni nu poate fi ținut în robia rusăscă, La fel Țările Baltice. Nu mai puțin vor cere libertatea și țările din regiunea Caucazulului ca și cele din Siberia. Rusia de mâine va fi atât de slabă încât nu va mai putea ca în primele zile ale regimului comunist să lupte pe două fronturi: consolidarea puterii și reînchiderea popoarelor ce-și așteptă libertatea.

Conform unei legi necrise, dar care se poate constata în Rusia, un regim dictatorial a fost schimbat în urma unei revoluții cu un alt sistem și mai sângeros decât cel precedent, alungat dela putere. Regimul comunist, care a urmat celui țarist a costat zeci de milioane de oameni, iar schimbarea acestui regim se va produce cu jertfe și mai mari. Fără jertfe, indiferent din ce parte va veni lichidarea actualului imperiu colonialist — războiu sau revoluție —, o schimbare în Rusia și o lichidare a acestui regim nu-i posibilă.

În ceea ce privește pe noi români, cu viltarea Rusiei vor trebui să fie rezolvate următoarele probleme:

a) Proștințele române. Basarabia, Bucovina și regiunea Hertza vor reveni României prin forța lucrurilor. În momentul oportun românii din aceste provincii se vor revolta la fel ca și celelalte popoare subjugate și vor cere alipirea la România pe baza dreptului de autodeterminare. Încă de acum se cunosc revolte ale românilor din Basarabia.

Probabil că guvernul central rusesc nu va accepta și nici recunoaște dreptul de autodeterminare al românilor și nici al celorlalte popoare subjugate. Situația pentru guvernul central rusesc va fi atât de grea încât va fi obligat să facă, atât deslipirile cât și alipirile. Rusia va accepta alipirea provinciilor românești în schimbul recunoașterii noului regim, sau sub presiunea evenimentelor internaționale dela acea dată.

(Urmează în numărul viitor)

STEFAN GEORGESCU-OLENIN

de N. S. GOVORA

Născut la 85 de ani, a murit la 16 Decembrie 1978 Ștefan Georgescu-Olenin, un om care a dat naștere la controverse. E drept, nu era un om comod. Și totuși, nu am cunoscut un om mai bun ca el. Nu era un răsvărit, răsvărit a fost tatăl lui, Ștefan Georgescu-Sergent. Din acest punct de vedere, aș putea spune că Olenin era un desamăgit. Calitatea de răsvărit a tatălui său, îi fusese transmisă doar pe jumătate. Ștefan Georgescu-Sergent fusese un răsvărit, Olenin nu era un răsvărit, dar era un iubitor al răsvăritilor. Dar tatăl lui îi transmisese alte calități: de exemplu, eroismul, înclinarea spre scris, iar răsvăritul transmisă, cum am mai spus, numai pe jumătate, era în Olenin o demnitate fără reproș. Val de acel care-l rănea această demnitate!

Tatăl lui fusese voluntar în războiul din 1877. În 1913, Olenin terminase liceul și-și luase bacalaureatul. Un copilăndru, care, normal, trebuia să-și petreacă vacanța în liniște, cu fericirea adolescenților ce și-au luat bacalaureatul. Dar el era fiul lui Georgescu-Sergent. Și a făcut iure și puncte ca să plece pe front, ca voluntar: ca și tatăl lui. Așchia nu are departe de trunchi. E drept că această campanie din Bulgaria a fost o plimbare, turburată doar de holeră, dar în momentul în care s'a hotărât să se înscrie ca voluntar, Olenin nu avea de unde să știe că acel războiu avea să fie o plimbare, și el nu se înscriesese ca voluntar, pentru a se plimba.

Tatăl lui era țaran, dar un țaran nu numai cu câteva clase secundare ci și unul cu dor de a se instrui, de a se cultiva. Citea cărți frantuzești, scria și publica articole și cărți. Dar era aspru cu toată lumea, începând cu el însuși. Cu fiul lui, cu Olenin, era chiar mai aspru decât cu ceilalți. Adolescent, Olenin, venit în vacanțele de vară, în loc să se plimbe, să facă curte normalistelor sau liceistelor din Murfatlar, trebuia să meargă în seceră sau în coasă și nu numai atât, dar îl și bătea, când socotea că fiul nu e destul de ascultător.

Și totuși, ajuns și eu în pragul bătrâneții, un om — din nefericire — umblat, n'am întâlnit un altul care să-și fi rubrit atât de mult tatăl, să-l respecte atât să-l cultive memoria. Aș putea spune că Olenin își idolatriza tatăl, pe Ștefan Georgescu-Sergent. Întro scrisoare de acum câțiva ani, îmi povestea cum tatăl lui, l-a bătut odată cu biciul. Nu mai țin minte termenii, dar e probabil că întro misivă a mea, desaprobam sau chiar condamnam actul. Și în altă scrisoare, Olenin îmi răspundea, păgălnic: "Ei, n'o lua și tu așa, măi Govora, păi tatăl meu m'a bătut cu biciul... pentru că nu a avut altceva la îndemână!"

E știut că în lume, dragostea merge de sus în jos și nu de jos în sus, adică părintii își iubesc fiii se sacrifică pentru ei, și nu ei în sens invers. Ori Olenin a fost o excepție. El își diviniza tatăl. Sergent murise în 1922, și 55 de ani mai târziu, fiul cheștuita o sumă importantă de bani, pentru a-i aduna scrierile într-un volum. Și-mi scria: "Govora, te rog pune cât mai multă grăbă ca această carte să iasă cât mai frumos, vreau ca tata să fie mulțumit acolo, în mormânt!"

Murind tatăl, îi rămăsese ca moștenire, proprietatea de la Murfatlar, pe care a îngrijit-o și a înfrumusețat-o cu același sălbatică dragoste pentru tatăl lui. A murit casa, a făcut o vilă căreia-i pusese numele Rigmor. Rigmor era soția lui, Dna Georgescu-Olenin, daneză, exemplară soție, care și-a condus soțul la locul de veci, după o căsnicie de 45 de ani. Când situația s'a mai relaxat, Olenin a trimis-o pe soția sa să facă o cură la Eforie. Era doar un pretext, motivul adevărat era îngrijirea mormântului tatălui lui. El nu a voit să se ducă. Știa că nu i se va întâmpla nimic, autoritatea actuală din țara noastră nu putea călăi nimic contra lui, afară de faptul că în 1944, refuzase să se întoarcă în țară. Și în afară de asta, Olenin avea bani, renese și foarte importanți oameni pentru rezistență. Și cu tot demul de a se revinde Murfatlarul, cu tot demul de a merge și îngenușca pe mormântul tatălui lui, Olenin n'a făcut-o. "Măi Govora, îmi spunea el, or fi făcut ei comunistii multe lucruri bune acolo, după câte se știe, dar țara noastră e altă țară, nu e acela pe care am cunoscut-o eu!"

La Murfatlar, dna Olenin n'a găsit totul schimbat, doar viața era așa cum o lăsașă și pe frontispiciu, rămăsese

numele Rigmor. Olenin asculta povestirile soției sale, cu ochii închiși.

Terminându-se războiul — plimbare din 1913, Olenin a făcut școala militară de infanterie și a ieșit ofițer. Șef de promoție, atât la liceul militar din Iași, cât și la școala militară, Olenin era destinat să urce cele mai înalte trepte ale carierei. Dar în timpul călăi s'a făcut școala militară, în timpul liber (!), Olenin și-a luat și licența în Drept. Și tânăr sublocotenent, Olenin, în loc de chefur, citea și scria. Și a devenit colaborator de bază al unei reviste condusă de Tudor Arghezi care, într-un număr festiv, nu numai că-l elogia, dar îl dădea și fotografia. Talentul moștenit de la tatăl lui, Sergent, își spunea cuvântul.

Dar intervine un nou războiu, Olenin, cum era normal într-o țară de eron, a plecat pe front. E cunoscut desastrol primei părți a acestui războiu și Olenin cade prizonier la Bulgari. Sălbăticia cu care s'au comportat vecinii noștri de la Sud cu prizonierii, l-a făcut să-și urască în mod deosebit. Am fost prieten cu el 30 de ani, numărul orelor în care l-am ascultat fermecat povestirile e greu de stabilit, chiar aproximativ, totuși nu mi-a vorbit niciodată de mama sa. Am rămas cu impresia, poate falsă, că mama lui era bulgărească. Se pare că în Murfatlar, Olenin, pe lângă limba tătarăscă pe care o învățase de la tatăl pe care l-a apreciat și l-a iubit, învățase și bulgăreanca de la mama lui. Și de la bulgărească, l-a fost ușor să treacă la cea rusăscă. Frantuzeasca o învățase în liceu, și bine, nu pășărește de aici, mai târziu, a trecut la alte limbi. Încet-încet a ajuns un polilingv. Cunoștea 8-10 limbi.

După eliberarea din prizonierat, grație înțelepciunii, plus cunoașterea limbilor ruse și franceză, Olenin, înțeles, a fost trimis în misiuni importante, pe lângă Petliura. Denikin și armata poloneză.

Terminat războiul Olenin, tânăr căpitan, cu o splendidă carieră militară înainte, demisionase, pentru a se face avocat. Nu sunt sigur, probabil nici el nu era sigur, dar se pare că această părăsire a armatei l-a nemulțumit toată viața. Rămăsese cu nostalgia carierei armelor. Nu odăi, în convorbirile cu el, cu privirile pierdute, când venea vorba de căutare sau căutare general care era din același promite cu el, mi spunea: "Cine știe, dacă aș fi rămas în armată, aș fi ajuns și eu general." Și țara îndolată ar fi ajuns, deoarece fusese șef de promoție. Și lubea armata și pe alții. Nu, nu lubea pe toți alții, ci numai pe cei cu caracter. Avea o înaltă stimă și prețuire, de exemplu, pentru generalul Chirnoaghi, dar nici una nici alta pentru generalul Puiu Petrescu. Când a murit generalul Chirnoaghi, Olenin a plătit lui Arsenie ca să soată un număr spe-

cial din "Curierul românesc", închinat generalului Chirnoagă.

Demisionand din armată, a intrat ca secretar la marele avocat Didi Miescu, frate al celebrului Istrate. Printre altele, Didi Miescu, dându-i seama de excepționalele calități ale lui Olenin, l-a încredințat un important proces civil, în care erau în joc sece de milioane. Olenin a câștigat procesul, după care Miescu l-a chemat în cabinetul său și l-a spus: "Bravo Olenin, nu m'am înșelat, încredințându-ți procesul. Ulte 100.000 de lei, parșea ta".

Dar aici intervine simțământul de demnitate de care am vorbit, al lui Olenin. Tinsind și ridicând capul, l-a răspuns lui Didi Miescu: "Maestre, îmi pare rău. Pentru acest proces, 100.000 de lei, ca băgăș, e mult; ca onorariu, e puțin. Vă salut".

Și a plecat fără să accepte suta de mii de lei. Și a plecat să-și continue studiile în Italia, unde a luat două doctorate. A plecat fără suta de mii de lei care l-ar fi putut ajuta, dar pe care demnitatea îl împinsese să o refuze. Într-un timp a scris și publicat câteva lucrări în domeniul către care avea înclinație, în domeniul Dreptului. Înapoiat la București cu doctoratele strălucit luate și cu lucrările publicate nu mai puțin strălucite, a aflat că e liberă o catedră în această specialitate, la Chișinău. Conform legilor, a făcut cererea și a trimis lucrările publicate. Tot conform legilor, s'a dus la Chișinău, să facă o vizită de curiozitate recto-rectului. Acela l-a primit încurcat, totuși amabil.

"Știu dăe Olenin, data ești un om excepțional, am primit lucrările dăte care și ele sunt excepționale, dar vezi, conținutul dăte dăle — să-ți zădă Coriolan — e un băiat bun, foarte bun chiar. E n'are lucrări ca dăa — în realitate, acest Coriolan publicase doar o nouă proastă într-o revistă literară — dar e băiat bun".

Olenin a răspuns: "Dle rector, eu știu că d' Coriolan e băiat bun, cum spuneți dvs., dar nu e vorba de asta. E o catedră liberă, sunt doi candidați, unul sunt eu și celălalt e d' Coriolan. Conform legii, ne prezentăm fiere lucrările de specialitate publicate, se va numi o comisie și vom fi supuși la un examen. La sfârșit, comisia va decide cine dintre noi doi, merită catedra".

— "Ei vezi, dle Olenin, nu o lăsa așa. Sigur, lucrările și titlurile dăte sunt superioare, dar... și Coriolan e băiat bun, știu".

Olenin a înțeles și și-a retras cererea. A intrat în Ministerul de Externe, atașat comercial pentru a ajunge consilier, a trecut prin diferite legații unde, pe lângă limbile ce a învățat, s'a cultivat. Nu cred că mai înșel afirmând că în materie de eruditie, pe plan istoric și politic, are un singur contrincant, acesta real, nu e d' Coriolan. Și acest contrincant ești de Pamfil Șeicaru.

Dar Dău ție de ce — această numai El o știe —, Olenin, fiind răvărșitului Georgescu-Sergent, devenise un fel de fatalist. Se retrăgea în umbră, fugea de lumină, se dădea la fund. Nu avea nici o ambiție. Am mai scris, dar pentru a cunoaște mai bine pe Olenin, trebuie să revin. Era prieten bun cu Ion Antonescu. Când acesta a devenit celălalt, a devenit, l-a scris lui Olenin: "Ștefane, vino la București, am un post înalt pentru tine" și răspunsul lui Olenin a fost negativ. Atunci l-a scris să-l numească ministru în legația în care era consilier comercial. Cine ar fi refuzat? Nimeni, afară de Olenin. În acea legație se găseau desigur și alți consilieri, superiori în grad, care într-o ocazie sau alta se purtaseră urit cu Olenin. Ce ocazie mai fericită decât acela de a deveni șeful lor și a se răbuna pentru necazurile avute! Și totuși Georgescu-Olenin a refuzat. S'ar putea spune că Olenin preferase deasupra final și deosebit refuzare. Nu aceasta fusese motivul Olenin nu voia să ursa o treaptă, grație unui prieten.

Cunoaș mai multe lucruri, dar nu le pot divulga, elr constituind secretul Dnei Rigmor Georgescu-Olenin. După sfârșitul tragice al lui Ion Antonescu, Olenin a făcut tot ce l-a elat în putință, pentru a ușura nefericirilor — cel puțin din punct de vedere material — a soției lui Ion Antonescu.

Am spus că Olenin, ca subsecretar de colaborator de bază a revistei lui Tudor Argheș, și după acela nu a mai scris nimic.

Pe 23 August 1944, se găsea într-o legație din peninsula Iberică. Producându-se catastrofa, e numit înăcrinat de afaceri un domn care răspunde la numele de Brutus. Olenin n'a fost — ca o iberic Roman — cu seacă la cap contra ardelenilor — dar s'a isbit în viață de doi ardeleni, unul se chema Coriolan, celălalt, Brutus. Și acest Brutus, nici mai mult nici mai puțin, voia să-l trimită în Tară pe Olenin, pentru a contribui la... reconstrucție. L-a amenințat chiar cu intervenția poliției [ării respective. Bine înțeles că "patriotismul" lui Brutus nu l-a mers cu Olenin, care era căsătorit cu o daneză, avea proprietăți în Danemarca, etc. Totuși, pe acest Brutus, pe acest farsur Brutus — tot farsur e și acum —, Olenin nu l-a lertat până la mormânt. Și Olenin era un om bun. Totuși a urit cu învenenare pe acest farsur Brutus, pentru că-l rănisse demnității.

Și aici intervine o parte, la care voi fi nevoit să vorbesc și despre mine: "Nu alăvindu-te pe tine, înstruindu-se pe ei", spune poetul, dar e imposibil să nu vorbesc și despre mine, pentru a clarifica unele lucruri. Cum l-am cunoscut pe Olenin? Nu voi veni cu amănunte, voi spune doar că l-am cunoscut acum 30 de ani, grație "Chemării", și de atunci l-am devenit ca un al patrulea lui; are trei băieți. Mă invita la el și povestea. Era o comoră. Imi povestea — era aceasta o pasiune a lui — câte 4-5 ore în șir, sau chiar mai mult, și îl ascultam fermecat, căci tot ce povestea era frumos și înțeles. Și aici intervine chestiunea dificilă: imi voi atrage poate critici din partea "amicilor", care vor spune că sunt lăudăros și poate imi voi atrage "inimiciei" Dnei Rigmor. Din primul moment, Olenin a avut pentru mine o prietenie care depășea normalul. Cauzele? Sunt trei. Făcusem liceul militar la Iași, ca și el. Deși ne despărțeau 18 ani, aveam o bună parte dintre profesori, comuni. Deel, amintiri, povestiri, despre el. Al doilea, fusesem ofițer, și cum spuneam, Olenin avea nostalgia acestei meserii și al treilea, poate cel mai important, eram un răvărșit, Olenin se considera vinovat în viața pe care o dușese că, poate, îl trădase pe Georgescu-Sergent. Și atunci totă această nostalgie a răvărșitului, al-o concentra în mine. Nu odată, și nu numai între patru ochi, dar chiar în fața de martori care trăiesc și pot să confirme, imi spusese: "Govora, bate-te bine, bate-te crunt. N'ai nici o grijă. Dacă la un moment dat ești învină, vei găsi în casa mea un adăpost". Și atunci îl răspundeam: "Dle Olenin, de ce mi spuneti aceste lucruri? Știți foarte bine că nu voi accepta". La care el, privindu-mă lung, imi răspundea: "Te-ntenț. Dacă mi-al răspunde altfel, n'al mai fi un răvărșit. La fel ar fi răspuns și tata".

Și a venit un moment, în care am fost învină. Și Olenin a cheltuit mulți bani, făcând mai multe drumuri la Madrid, bătând la multe uși, întrebând în dreapta și în stângă, ca să mă găsească. E inutil să spun explozia de bucurie din scrisoarea lui, când m'a regăsit.

Dar să revin la motivul pentru care Dna Rigmor ar avea motive să-mi poarte plăc. Eu sunt cel care-am scrisori de la Olenin în care o recunoaște — l-am întors la literatură. Cum am spus, imi povestea ore întregi. Și l-am spus: "Dle Olenin, de ce nu scriți aceste minunate povestiri?" La care Olenin, cu vorba lui lătareală, imi răspundea: "Eh! Eu sunt un om sfârșit, un ratat. Da, a pronunțat cuvântul ratat. Dar am insistat atăta, ca un moldovan îndărătnic, până a început să scrie. Și l-am convins că aceasta e o datorie fata de Tară și fata de tatăl lui. Și a scris acest minunat "Murături", pentru care desigur, pe ordine ar afirma că nu va intra în literatura literaturii române. Și a mai scris și celelalte cărți pentru care, la fel, desigur pe ordine ar spune că istoricii de mâine nu vor găsi în ele pagini la care să alege. Și aici poate interveni "inimiciei" Dnei Rigmor. Pentru tipărirea acestor cărți, Olenin a cheltuit o mare sumă de bani.

Ștefan Georgescu-Olenin ar fi mai trăit mulți ani dacă nu ar fi avut un atac care l-a paralizat jumătate din corp. Cu îngrijiri medicale și-a revenit în parte. În această stare a bătut la mașină, numai cu mâna stângă, paginile care au dus la tipărirea cărții tatălui lui: "Govora, le rog pune cât mai multă grijă, că această carte să iasă cât mai frumoasă, vreau ca tata să fie mulțumit acolo, în mormânt".

Dar spuneam că existența lui Olenin este controversată. Sunt două legende pe care aș vrea să le lămuresc. Una este sgarănia lui, a doua, filosemitismul. Da, în 30 de ani, l-am cunoscut bine. Olenin a fost sgaric cu el însuși, dar nu cu ceilalți. Vorbeam acum o lună cu un compatriot bogat din Madrid, un om care face mult bine, motiv pentru care l-am apreciat todeauna, deși el se găsește pe baricade diferite. Și-l spunem: Dle X, există în exil o parte dintre compatrioți, care cred că dăna un Român are Y milioane, trebuie să dea 90 % celorlalți. E o teză greșită. Dacă acești Români bogați dau 1 % compatrioților, e suficient.

Desigur pe ordine ar afirma că a existat un Român, o instituție românească, etc., care să fi bătut la ușa lui Olenin și să fi lăsat cu mâna goală. Dar au existat Români abuzivi. A existat un fost subofițer care-l telefona în fiecare zi cerându-i bani, și încă, cu obrăznice. Cunoaș lăraș și cazul unui compatriot — poet talentat în Tară dar care în exil nu a mai scris nici un vers — care-l vizita de cel puțin trei ori pe săptămână și, la plecare, Olenin trebuia să-i bage mâna în buzunar. Și într-o zi, cu vorba lui lătareală, l-a spus: "Ascultă dle X, imi fac plăcere visele dăte, sunt mulțumit când vii, dar așa fi și mai mulțumit dacă, măcar odată, când vii, în momentul plecării nu ar trebui să bag mâna în buzunar". Acest X a trecut ocazul și a ajuns bogat, chiar foarte bogat, dar nu se poate găsi nici un humanărean un compatriot sau o instituție românească care să afirme că a primit un dolar dela acest X. Și un alt caz. Fusese coleg de facultate la Roma cu un fecior de bani gata Natural, la Roma, ca fecior de bani gata, s'vărise banii în dreapta și stângă. Olenin trăia mai

mult decât modest. Dar nu Olenin se ducea la acest fecior de ministru să-i ceară câteva lire împrumut, ci inversul se întâmpla. Și a venit exilul. Feciorul de bani gata a venit și l-a spus: "Olenine, dă — mi suma cutare-să mă important — căci vreau să montez un negociu. Banii lui voi da, când... ne vom întoarce în Tară". Olenin își cunoștea mărfa, știa că acești bani, dacă i-ar fi dat, s'ar fi dus pe gâră, etc. Dar nu l-a lăsat să plece cu mâna goală. Și a plecat amicul. Din întâmplare, Olenin a lesit pe balcon și a privit în stradă. Și amicul ținea mâna ridicată, și striga: taxi! Și atunci Olenin a dat drumul unei înjurături: "Tui sfântu..." Aceasta era cea mai gravă înjurătură a lui Olenin: "Eu merg cu metroul și el merge cu taxiul, cu banii mei". Căci în sgarănia față cu el însuși, Olenin mergea todeauna cu metroul. Și acest amic, ajutat de un noroc în afară de serie, e azi bogat, s'a retras și nu-l cunoaște nimeni nici măcar adresa. Și nu a dat niciodată și nimănui nici un ban găurit, unul compatriot în nevoie sau unei instituții românești. Și a fost dintre acei ce a contribuit la crearea legendei "Olenin sgaricului".

La Paris trăia greu un Român foarte de treabă. Era cântăreț la biserică. Și era invalid de război, îl lipsea o ureche. Și într-un an, pentru a scoate probabil un bănuț, a tipărit un calendar de perete: o foale. Și a dus cu el și la Olenin. Și Olenin l-a dat pentru această foale, 5.000 de franci. Și seara, Olenin l-a povestit cele întâmplate lui Arsene, pe care-l avea invitat la masă. Și Arsene a lăbucuit: "Cum dle Olenin, mie, pentru almanahul meu care are atâtea sute de pagini ni-ai dat numai 1.500 de franci și lui cutare l-ai dat 5.000 pentru o foale?". La care zâmbind, Olenin l-a spus: "Nu Arsene, nu l-am dat 5.000 de franci pentru o foale, ci... pentru ureche".

Altă legendă e aceea a lui Olenin jidovitul. În acest domeniu aș putea spune că Olenin a avut mulți prieteni buni evrei, dar era contra forței iudaice. Mai așeam cu el: am avut și poate voi mai avea prieteni buni evrei, sau jidoviți (cazul Theo), dar sunt împotriva forței iudaice. În cealce privește evreicele, am fost todeauna adeptul lui A. C. Cuză care spunea că e contra "zidanilor", dar nu contra "zidanecilor".

Olenin a avut strănse prietenii cu mulți evrei. Unora, din Israel, le cunoaș și adresa, le voi trimite revată, și când vor afla că a murit Olenin, sunt sigur că vor vărsa o lacrimă. La Paris a avut un mare hotel, în asociație cu doi evrei: unul se numea Samuel albul A. B. Bercevic, Popul. Acest Bercevic Popul, era unchiul lui Noel Bernard (Bercevic), de la Europa Liberă. Olenin avea o manie: nu voia să fie tras pe sfârșit. Deaceia avea dese oclonuri, numiți asociații, dar, în general, trăiau în bună armonie. Dar cei doi evrei aveau todeauna invitați compatrioți din toată lumea, bineînțeles pe cheltuieli... cazul. Și atunci Olenin l-a spus: "Afară lor de jidani, numai ai lor să profite? Românii noștri nu?" Și avea atunci toată stăa invitată, pe care nu numai că l-trata ca la mama acasă, dar lă plecare le dădea și substanțiale pachete. Și ceacei enerva pe asociații lui evrei, era că majoritatea celor in-

vități, erau... leionari. Încercând să protestese, Olenin le-a răspuns: "Dar ce măi Popule — sau Samuel — eu te-am întrebat vreedată pe tine dacă invitații tăi sunt din "Irgun".

Dar cealce era mai curioasă, e că Olenin dispărea aproape în fiecare după amiază. Unde se ducea? În bibliotecă. Ce căuta în bibliotecă? Material contra forței iudaice. Are vreo 20-30 de catedre cu file: cunoștea 8-10 limbi. Olenin nu-a spus că aceste catedre mi le va lăsa mie. Știe și Dna Rigmor de asta. Să le cer? Nu ar fi o înțelegere fără rost, când ei au sunt cu un picior în groapă? În orice caz, ultima dată când l-am văzut mi-a dat mai mult de 1000 de lei, din ziare, pe această temă.

Am fost invitat de la Madrid — plătindu-mi-se și drumul — și am stat două luni în marele hotel, pe gratis. Nu mai vorbesc de fermecătoarele ore petrecute cu Olenin, dar m'a dus și la aceste biblioteci — multe evrești! — în care am găsit și colecția "Poruncile Vremii". Și Olenin era în cântă de feala pe care le-o juca asociații lui evrei, Samuel și B. (Bercevic) Popul, el, "jidovitul", Olenin.

Dar în acest timp s'a întâmplat și ceva nou: ca să nu-și supere asociații, era abonat și la o foale scoasă la multiplicator de niște evrei români. Olenin, era extrem de melancolic: păstra cea mai mică chitanță, cea mai mică dovadă. Într-o zi, de Jos de la recepție, a fost chemat la telefon în apartamentul lui. Directorul foil, îl cerea să plătească abonamentul. "Hine, l-a răspuns Olenin, dar parca l-am plătit abonamentul pe un an, acum două luni. Ce, la voi la evrei, anul are numai două luni?". Evreul a răspuns că nu-l adevărat. "Așteptare", l-a spus Olenin, a căutat în hărți, a găsit chitanța și l-a spus la telefon data și numărul chitanței. Și l-a spus și ceva, probabil cu sfântu... Peste o săptămână, evreul și-a scos foala. Și în ea era un atac imbecil contra lui Olenin. Numele l-i făcuse OLENIN, îl spunea antisemit, feroce antisemit, care face totuși afaceri cu țile și Șiom. Se referea la Samuel și la Bercevic. Dna Rigmor care știe destul de bine românește, a citit, a luat foala și l-a chemat pe cel doi, pe Samuel și Bercevic. "Să-mi spuneți care dintre voi e țile și care e Șiom?".

Pe prietenul meu Olenin l-am văzut pentru ultima dată vara trecută, la Copenhaga. Era slăbit, foarte slăbit, când am intrat s'a ridicat cu greutate și s'a aruncat în brațe. Paralizia îl lăsase, printre altele, o urmă foarte gravă pentru povestitorul Olenin: vorbea cu dificultate. Imi dădea mămălea sumă suferă din cauza aceasta. Și am suferit și eu. Mă așteptam să-l auzesc 5-8-7-8 ore, cu farmecul lui egalat de a povesti. Când am plecat, aruncarea în brațele mele a fost desădădădă, preșimțea probabil că aceasta era ultima dată când mă vedea.

A murit modestul și totuși marele român, Ștefan Georgescu-Olenin. Aș fi dorit să-l trimit admirabil Doamne Rigmor a floare, pentru a o depune pe mormântul neuitatului meu prieten. Nu am avut posibilitatea. Grație bunăvoinței lui Traian Popescu, care și el a cunoscut și apreciat pe Ștefan Georgescu-Olenin, pot, pe această cale, să depun pe proaspătul lui mormânt, o lacrimă.

UN MIRACOL ISTORIC de Ion TOLESCU

IERA, rostul și menirea Neamului Românesc, adică "eumenicitașe noastră națională", să zădă, este bine fixată în timp și în spațiu, de istorie. Este o întesă de dionisiac și apolinic. Umbră și lumină. O prezență în ideal. Un conținut al perfecțiunii. Realizarea, adică re-crearea noastră. Fapta pe care o facem și care ne face pe noi însine. În cerce ne transcende substanța și circumstanța. Aceasta este transcendența noastră. Înfrângere și victorie la un loc.

pe care mersul vremii le unește, cum a unit pe Decebal și Traian în noi. Cum e posibilă această unire? Dionis și Apolo împreună. Și asta vine și mai de demult.

Dela Trola tracăică învină de Atena. Învinșul fundeară Roma, care devine o nouă Atenă, pentru că Apolo întoldeșuna e învingător, ea lumina.

Această Romă-Apolo, mereu în luptă cu Dionis, se întoarce împotriva Traciei, a barbarilor, care era, în originea ei, înșăși. Traian contra lui Decebal. Ce a urmat apoi? Brutorul e eucert de învină. Dar e la până și numele Enigmatice pierdere a numelui milenar de "roman". Mi-raculoasă substituției un Dionis apolinic.

Avește a poporul român. Un miracol istoric.

Și după aceea lupta continuă. Aurelian însă Dacia barbarului Atanaric, regele Visigoților, care în numele lui

Decebal pornește împotriva imperiului lui Traian. Alaric învinge Bizanțul și dă foc Romei, punând sfârșit aceluia Imperiu, luminat de columna înfrângerii Daciei. Și el înșiși la titlul de General al Legiunilor romane. Iar Ataulfo, în continuare, dus de destin mereu pe urmele lui Traian și tot în numele lui Decebal, îl fundează în nastie în înșăși țara împăratului învingător, prelungind în Spania dănuirea Imperiului. Astfel Dionis mereu devine Apolo, el înșăși rămânând Dionis. O mărturisesc Croniclele regilor Spaniei. Dela divinitul Durpanea (Decebal) ne tragem și dela Zalmoxis, spun ei prin gura Sfântului Isidor de Seville, ca și cum ar fi fost regii "daciilor liberi", urmașii lui Decebal, care păndeau, la marginile imperiului lui Traian, țara lor înșăși.

Iată deci. Aceasta e istoria. Viața noastră. Decebal și Traian, care sunt vii în noi. Dionis și Apolo, care sunt eterni. Aurelia asupra ruinei. Jarță, creație. Semnătatea mortii.

Adică Viața. Ce este Meșterul Manole? Ce este Miorita? Este o dinamică a resemnării, iar nu un fatalism static. E o depășire, o dăruire, o transcendență. Cu această dăruire a noastră — îl ținem vii în noi pe Decebal și Traian.

Cu această dăruire a noastră. L-am primit pe Cristos. Când? Istoria nu spune data creștinării Neamului Românesc. A păstrat-o în lăina Sfântului Arhanghel Mihail.

ION TOLESCU

29

NECROLOG

Anul 1978 a fost un an de grele încercări pentru Românii din Spania, încheindu-se cu trei pierderi. Luis Beneito Marti, Vasile Iasinschi și Tului Basiu.

LUIS BENEITO MARTI

Spaniol originar din Valencia a venit în România cam prin anul 1920, pentru a rezolva unele afaceri ale tatălui său exportator în Tara noastră, rămase în suspensie din cauza primului război mondial.

I-au plăcut Românii. Ne-a cunoscut bine și ne-a apreciat atât de mult, încât și-a ales tovarășe de viață o româncă, pe Elena Porfiriana, și nu s'a mai întors până în 1946, când Rușii, care ocupaseră România, l-au obligat să-și părăsească postul de Consul General al Spaniei la București. Om jovial și generos, atât în Tara cât și după reîntoarcerea la Madrid, a avut brațele, casa și punga lui deschise tuturor Românilor necăjiți, ajutând în măsura posibilităților, pe cei care trebuiau ajutați.

Cunoscând și apreciind apropierea existente ca temperament și fel de a fi dintre spanioli și români, a luptat și în Tara, și în Spania, pentru cunoașterea celor două națiuni și pentru o strânsă colaborare între ele, fiind în bună parte autor al frățietății existente.

Prieten credincios al Mișcării Legionare, al Căpitanului și al Comandantului, a rămas departe de toate intrigile tesute, considerându-le rezultatele firești ale prelungirii exilului, oboșeli în lupta dusă și pretext pentru a nu contribui mai departe la sacrificiile cerute de prezența pe baricade.

Pe noi cei de la "CARPAȚII" ne-a împrumutat banete să punem bazele editurii prin tipărirea primului volum din Istoria Românilor de Xenopol, prefata semnată de el, fiind o palmă pe obrazul compatrioților bogăți și neînțelegători. Plecarea lui dintre noi lasă un gol profund.

Fie-l iărâna ușoară și să odihnească în pace
LUIS BENEITO MARTI! Present!

VASILE IASINSCHI

Era Soimul Bucovinei Legionare, pe care el o făcuse să înțeleagă chemarea Căpitanului, o organizase și o transformase într-o cetate a naționalismului Codrenișt.

Era un om de multă omenie, de multă înțelegere umană, cease nu l'a ferit de decepții, inerente răutății omenești. Atunci devenea dărz, aspru, uneori nedrept.

Dar pentru scurt timp, căci conformația lui spirituală, profund creștină îl obliga să lerte, să uite, să impaciuască ogorul Căpitanului.

Comandant Legionar în 1938, pentru aceste calități sufletești a fost desemnat de Căpitan, să însoțească trupurile neînsuflețite ale lui Moța și Marin dealungul Tarii Românești, luând în fiecare oraș, gară, sat, jurământul cutremurător — Moța Marin —, milior de legionari, care așteptau înghinșchiți trecerea trenului mortuar:

"MOTA SI MARIN!
JUR IN FATA LUI DUMNEZEU,
IN FATA JERTFEI VOASTRE SFINTE PENTRU
CHRISTOS SI LEGIUNE,
SA RUP DIN MINE BUCURIILE PAMANTESTI,
SA MA SMULG DIN DRAGOSTE PAMAN-
TEASCA,
SI PENTRU INVIETAREA NEAMULUI MEU,
IN ORICE CLIPA,
SA STAU GATA DE MOARTE,
JURI!"

Și Vasile Iasinschi a fost unul dintre cei care au înțeles că luând acest jurământ, sutole de mil de legionari înghinșchiți dealungul liniilor de fier, pe unde treceau trupurile de legendă dădăle ale lui Moța și Marin, era primul obligat să-și respecte și a făcut-o fără săvârșire, ca Ministru al Statului Național Legionar în 1940-1941, ca Ministru în Guvernul Național Românesc de la Viena, în 1944, trimițându-și voluntar în diviziile românești de la Dolherheim propriul și singurul fiu, care și-a făcut datoria de legionar și de român, până în ultima clipa a rezistenței europene contra năvălitorului bolșevic, și al prizonier al Americanilor internat în lagărul de la Gisenbach, cu alți membri ai Guvernului de exil de la Viena, ca refugiați în Spania franqușă, reprezentant al Comandantului Mișcării Legionare Horia Sima și Comandant al Bunei Vestiri, înăscănat de el cu cumpărarea terenului și construirea căminului MOTA-MARIN.

Și-a împlinit misiunea cu conștiințioasă legionară care-l caracteriza, rămânând în Istoria Legionară realizator al acestui cămin, destinat a întări legăturile sufletești între spanioli și români.

Vizionar al destinului măreț rezervat Legiunii în istoria Europei de mâine, a lăsat pe patul de moarte, ca un legământ și testament pentru cei de bună credință, lozinca "UNITATE SI DISCIPLINA" singura care poate conduce la victoria legionară de mâine și la înfăptuirea acelei Români strălucitoare ca Soarele de pe cer, pe care a visat-o Moța, dându-și sfârșitul.

Personal l-am cunoscut târziu. Eram împreună refugiați la Badgastein, în Austria. Se stabiliseră între noi raporturi de românească înțelegere și afecțiune, rămase nestirbite până în ultimul moment. Plimbările noastre prin pădurea Badgastein-ului, în căutare de urzici, ciuperci, alune și smeură, și comentarea situației noastre după capitularea Germaniei, vor rămâne de neuitat pentru mine, căci așa se forjase o prietenie sinceră, care a supraviețuit tuturor intrigilor ulterioare.

Dumnezeu să-l lerte și să-l odihnească în paza lui.

VASILE IASINSCHI! Present!

TULIU BASIU

Un pustnic pătruns de doctrina Căpitanului și de legile vieții legionare, pe care le aplica cu strictetăție vieții lui zilnice.

Vorbea puțin, căci discursul lui era fapta.

A apărut în garnizoana Madridului cam concomitent cu înființarea Caminului românesc din — Colonia del Retiro — al cărui director a fost tot intervalul de timp cât a locuit acolo. Fusese ales de Monseñorul Kirk și de Părintele Orduna, rectori spirituali ai Caminului, și nu s'au îngelat. Om sobru, disciplinat, a știut să armonizeze perfect conviețuirea pensionarilor de diverse vârste și mentalități. Experiența făcută la Salzburg, ca Administrator al Caminului și Căminii românești, înființate de Misiunea Catolică Romană de acolo, l-a servit și a știut cum și ce fel trebuie organizat ajutorul refugiaților.

Fiu al Banatului, a trăit toate momentele grele ale bălărilor date pe plan legionar și s'a bucurat de victoriile acumulate, deși atât Carol al doilea, ca și Mareșalul Antonescu, l'au pedepsit crunt pentru credințele lui legionare, permanentizându-l în temnițe până la începutul lui 1944.

Trimis pe front cu dispoziția "reabilitării, post mortem", salvat luni înainte de capitularea din 23 August 1944, unitatea din care făcea parte a fost încercuit de Ruși, și Basiu ca prizonier de război a fost internat în lagărul Oranki, alt infern din stepele nordice sovietice.

Acolo a dus o campanie de lămurire a soldaților, de cease însemna înrolarea în diviziile românești pregătite de roși Tudor Vladimirescu și Horia, Cloșca și Crișan ca o poliție specială la discreția ocupantului, sabotând această înrolare.

Această acțiune l'a costat ani grei de suferință fizică, transformându-l într-o ființă umană, total viaguită, cease a dus la repatrierea lui ca muribund în anul 1947. Recuperat fizic prin îngrijirile familiei, în 1948 a luat drumul exilului, refugiindu-se prin Yugoslavia în Austria, considerând ca o misiune de onoare continuarea luptei împotriva ocupantului sovietic al Tarii noastre, până la eliberarea ei.

Ajuns la Madrid a devenit șeful garnizoanei legionare din capitala Spaniei și a fost ca inginer, realizator al mărețului monument ridicat gloriei camarazilor Ion Moța și Vasile Marin.

Un om de mari sensibilități sufletești și de o delicatețe proverbială în afara orelor închinat luptei legionare, unde se impunea ca șef, se strecura printre noi în așa fel, ca să nu deranjeze pe nimeni cu ceva.

Trăia retras ca un sihastru, împărțind timpul între serviciul lui ca inginer la Fabrică, Legiune și Comunitatea Românilor din Spania, al cărui Vice-Presedinte a fost ani îndelungați. Duminicile, era cantorul caplei unite din Madrid condus de Părintii Orduna și Albarein până la desființarea ei de noua politică a Vaticanului cu estul.

A fost un om iubit și apreciat de toată lumea. Dovada ca în afara camarazilor și românilor din Madrid, toată direcția Fabricii și un autobuz cu peste 63 de funcționari și lucrători din Fabrică, l-au însoțit până la cimitirul din Carabanchel, unde Tului Basiu își doarme liniștit somnul de veci.

El și-a făcut datoria cu prisosință ca creștin, ca român, ca legionar și ca om. Dumnezeu să-l aibă în sfântă pază și să-l odihnească în pace.

TULIU BASIU! Present!

IN LUNA IANUARIE 1979 S'A STINS DIN VIAȚĂ

Doamna Ghizela Popescu (născută Nicolae) la vârsta de 79 de ani, joasă soție a lui Tudore Popescu, unul dintre mișcătorii "Gărei de fier" (Văcărețean). A fost înmormântată la Onești "Fie-l iărâna ușoară"

NOTE CU LEXIC POTOLIT

• Iata ce citim în "Vatra" (Oct.-Dec. 1978): "La 'Carpații' (Traian Popescu) face loc genului din ciupercile otrăvite de pe vremuri 'Curierul Românesc' și 'CHEMAREA'. Deci la 'Chemarea' se cultiva genul de ciupercă otrăvite. Cine le cultiva? Natural, eu, care eram directorul acelei foi. Nu-mi venea să-mi cred ochilor. Și atunci am căutat la doaz și am găsit scrisoarea ce o dăam în fococipie. 'Să nu fie cu supărare. Aprecierile scrisului dăle nu sunt de complezență. Sunt puține condeie în exil care spun ceva, neconvențional și actual. Dragi sunt amintirile 'Chemării'. Că ne semnează? Vălmăreanu. Scrisoarea are data de 1 Mai 1977. Cum e posibil ca 'ciupercile otrăvite' de la 'Chemarea' să-l fi fost dragi la 1 Mai 1977 și să le pună la stăle în 1978? Și cum e posibil ca 'unul din puținele condeie din exil, care spune ceva neconvențional și actual' (1 Mai 1977), să devină omulețul cu vapoarele de pe Mureș în 1978?"

Sunt două supoziții: 1) Di Vălmăreanu are un început de amnezie. El află să consulte un medic. 2) Notele nu sunt scrise de el. O fi plecat di dr Vălmăreanu la o adunare a Consiliului Național și atunci, conform năravului, Demostene Fofotin s'a culcat în patul prietelui? Vigilență de dr Vălmăreanu. Toți cei care au făcut vreo cunetrie cu Fofotin, au ieșit prost. Să n'o pătești și dta.

• În același număr din "Vatra", Demostene scrie un articol "Două aniversări tragice". Articolul e scris cu ocazia împlinirii a 40 de ani de la asasinarea lui Corneliu Codreanu, într-o foale ziă legionară. Fofotin își spune și el legionar. Și articolul e un diturambic elogiu adus partidului liberal și lui I. G. Duca. Totuși, lui Demostene îi scapă câteva început. Dacă ar învia Duca, în loc să-l felicite, l-ar trage de urechi. Iată ce spune Demostene: "Partidul liberal, mai mult decât oricare partid, era deprins cu puterea și nu cu opoziția". Cred și eu!

Într-o lungă opoziție, spre sfârșitul secolului trecut, "partidul liberal" fusese slab de felurite disidențe care li amenințau existența. Pentru a nu se distruge partidul, cu mare greutate, Mișcă Sturza refăcuse unitate partidului liberal și cu "politica de săru mână" l'a readus la guvern. "I. G. Duca, ales șef al partidului liberal după moartea lui Vintilă Brătianu, era constrâns la o "politikă de săru mână", lăsa de un aventurier (Carol II)". Motivul? "La rândul său Duca se temea de o opoziție prea prelungită, care ar fi amenințat existența partidului liberal".

Șiam și noi câte ceva din chestiile acestea de "inaltă politikă". Șiam că partidul liberal a putut să-și lunguească viața după 1918, grație nu numai "politicii de săru mână" ei, ci chiar utilizând fuste regale — prin interpuși —, fuste regale pe care Demostene le reamintește în articolul său.

Și acum Fofotin ne invită să uităm totul, să ne unim în Consiliul Național — în care însfârșit, el, fiu

Freiburg, căci nu am date. Mă voi referi la cea de la Madrid unde, di Vălmăreanu, spune că a avut un succes desăvârșit. Ori adevărul e cu totul altul. Niciodată nu s'a putut înregistra un eșec mai dureros. De 10 Mai s'a proiectat o slujbă religioasă în cea mai mare biserică din Madrid, o biserică în care încep câteva mii de oameni. Dacă ar fi fost o zi de sărbătoare, biserică s'ar fi umplut cu obșnușii spanioli care veneau la "misă" și ar fi fost câteva mii de oameni.

M. F. Enescu, marele cap politic, ar fi putut să trâmbeze în *Fapta* (nu a lui Damian), că au venit să adame pe prinț 7000 de spanioli!!! Ori în biserică erau numai cei vreo sută de Români aduși pe cheltuiala prințului, transport, masă, casă, etc. Dar s'a mai întâmplat ceva. Șeful casei civile, în numele prințului, a invitat pe toți șefii misiunilor străine din Madrid. Ori fiind 10 Mai, Comunitatea Românilor din Spania, contra căreia se făcuse această zarvă, a făcut și ea slujbă obișnuită în Biserica din strada Garcia Morato. Și, natural, a invitat pe toți șefii misiunilor străine. Și, toți șefii misiunilor străine, au răspuns, ca în toți anii, la invitația Comunității Românilor din Spania. Biserica fiind mică, cu Români și cu șefii misiunilor străine, s'a umplut. Era plăcut să vezi o biserică, chiar mică, plină și cu toți șefii misiunilor străine din Madrid prezenți. În biserică cea mare, cu o capacitate de mii de persoane, cei 100 de români aduși din străinătate și fără nici un ministru străin, erau un spectacol dezolant! Ce să mai pomenim de situația prințului? Meru întreba la telefon dacă au ve-

nit ministrii străini. Și cel cu care vorbea era M. F. Enescu, fiul ministrului efemer. Defectul de vorbire normal, din cauza enervării se făcuse infernal și prințul nu înțelegea nimic. Însăși, a trebuit să vină căci n'a avut încotro.

Și a avut loc un banchet. Ca totdeauna, di Vălmăreanu era dreptă. Spune în "Vatra" că prințul era cam sgarăit. Și acesta e adevărul: cheltuielile banchetului le-a plătit... inginerul lile banchetului de la o plătit... inginerul Sfintescu. Dar la acest banchet, un participant, a ținut un discurs și i s'a adresat prințului spunându-i... Majestăte!!! De această dezolantă "săptămână" românească, se pare că di Vălmăreanu a uitat. Și nu ar fi cazul să uite: dintr-un autobuz care mergea la Majadahonda, di Vălmăreanu a fost obligat de ceilalți să coboare și să continue drumul pe jos!!!

● Și a mai avut un lamentabil eșec omul, marele om politic, care dintr-un anumit punct de vedere seamănă cu Demostene: la un 13 Ianuarie, dacă nu mă înșel, a voit să dea o și mai mare lovitură: de data aceasta, obiectivul îl era di Horia Sima. Dimineața a avut loc obișnuita slujbă religioasă la Majadahonda la care, tot ca de obicei, oamenii prințului nu au participat. Dar au aranjat o conferință. Era o lovitură joasă contra căreia, cel mai furios era... Iancu Fleșeru.

La acea adunare, conferința trebuia s'o țină un șef falangist, mare vorbitor, care se numea Salas Pombo. La conferință erau invitați toți românii din Madrid. Și cum di Horia Sima era și el un Român din Madrid, a venit și el. Respectabilii erau furioși și poate ar fi încercat să-l dea afară, dar acolo era și Iancu Fleșeru care-i

arunca priviri uclgase fiului efemerului ministru și-l dădea a înțelege că ar Ardeului nu se poate pune. Prințul întârzie, din nou telefoane și iar telefoane. Însăși a venit, vizibil enervat. Și a început să vorbească... Salas Pombo. Și a început prin a saluta pe prinț și pe... di Horia Sima. Șeful Mîșcării Legionare și urmașii lui Corneliu Codreanu! E inutil cred să adaug că marele om politic M. F. Enescu, era cu fălcile încheiate, și chiar fără defectul lui Demostene, nu ar fi putut articula nici un cuvânt.

● Nu ași fi voit să mai scriu nici un cuvânt în plus în afară de cele din nota din numărul anterior, dacă nu ar fi venit pomenita scrisoare de la un cititor, și dacă anumite publicații și chiar așezăminte, în loc să-l lase pe răposat să odihnească în pace, nu ar fi voit să-l transforme în erou. Ori a scrii, așa cum s'a scris, în anumite publicații, însemnează a falsifica istoria. Prințul Nicolae de Hohenzollern, ne place sau nu, aparține istoriei. A fost prinț de România, a fost regent, a voit să fie rege, etc. Dar istoricului de mâine, trebuie să i se procure date. Și nu numai datele adulterilor, ci toate datele, și de o parte și de alta. Pentru a furniza date cercetătorilor de mâine, am scris cele de mai sus. Și nu am terminat.

● Dar am mai voit ceva: am voit să-l atrag atenția di Nicolae Penescu. Am voit să-l arat cu cine pleacă la drum. Fiul efemerului ministru, cu defecte de vorbire, i-a făcut numai boacăne prințului Nicolae de Hohenzollern. Iată ce-l așteaptă di Penescu, mai ales dacă va fi și el "sgărcit" ca răposatul prinț.

N. S. G.

ECOURI

SCRISOARE DE DESTAINUIRE

● O bună cunoștință din București, care îmi vorbea cândva cu elogi despre taberele de muncă în folos obștească ale legionarilor și deasemenea în vederea faptului că Mișcarea legionară câștigase mari simpatii în masele românești, a stat recent puțin mai mult în occident. Deși relațiile dintre noi erau unele de multă încredere prietenească, eu totuși n'am întrebat pe această cunoștință dacă este tentată să rămână în vest și nici nu mi-am îngăduit vreo sugestie în acest sens. Mi-am zis că asemenea lucruri nu se întreabă și povețe nu e cazul de dat. Așa încât cunoștința mea a deliberat cu sine însăși sub deplină scutire de vreo influență din afară, decidând în cele din urmă în forul său interior: întorcere! Iată scrisoarea cât se poate de interesantă, în care dezvoltă pe scurt o filosofie a motivelor deciziei sale.

«Sunt în prezios întoarcerii în Tară. Acest gând — cum bine îți poți închipui — mă turbură adânc. De ce mă întorc? Este o întrebare pe care mi-o pun și eu. Totul mi

se pare atât de complicat, atât de tragic și nu știu să aleg între a îmi fi bine și a împărtași cu cei din Tară drama pe care o trăim. Ce știu sigur este că această dramă ne-a dat o adâncime de gândire, o generozitate de sentiment, o perspectivă de viață pe care occidentul nu o are. Că plătim scump această largă perspectivă nu va avea importanță în istorie. Dar va înregistra oare istoria acest «salt» spiritual crescut din tragic? Și, pe de altă parte, mă întreb: vom avea noi cei de «acolo» mijloacele și puterea de a spune lumii de aici că viața comportă valori dincolo de «buna stare» zilnică și de acel pozitivism îngust pe care l-am găsit aici aproape general? Am impresia că Anglia este mai largă, mai generoasă, mai puțin egocentrică. Îmi pare rău că te-am văzut așa de puțin și într-un moment în care șocul contactului cu occidentul rupsesse în mine zăgăzuri pe care nici eu nu le știam. Acum, mi-am revenit și frumusețea Parisului, a muzeelor, a monumentelor, a tregii în mine un fel de blândețe, de duioșie care — sper — mă va ajuta să

înfrunt ceața, melancolia, cumplita, sordida sărăcie în care mă întorc. As vrea să le pot povesti celor de acolo lucruri care să-i facă să vizeze la orizonturi largi, la valori care nu dispar, la bogății — de artă și cultură — pe care nu ni le poate lua nimeni.

Te îmbrățișez cu afecțiune și prietenie și sper — pentru că Dumnezeu e bun — să te revăd și să hoinărim pe splendidele străzi ale Parisului sau în vreun oraș în care viața este blândă și îngăduitoare cu oamenii.»

SAVA GARLEANU

● Confratele «Stindardul» a împlinit 25 de ani de apariție, de dărdă apariție. Trecearea în cel de al 26-lea an umple inima de bucurie, oricărui Român dărd. O gazetă în exil apare grație unui om, un om care știe și acceptă să se sacrifice. În cazul «Stindardului», omul a fost Ion V. Emilian, căpitanul de călărași Ion V. Emilian. Dărd pe front de la care ar fi putut să se eschiveze, ca majoritatea «luptătorilor» exilului, dărd a rămas și atunci când a schimbat sabie cu condeiul.

Căci nu numai titlul, milităresc, el și înfățișarea și conținutul, fac din această gazetă, o cetate: o cetate care nu se predă. Dealunzul anilor, mulți dintre colaboratorii au fost și sunt și acum, foști ofițeri — activi și

de rezerva —, și soldați care au auzit trecându-le pe la ureche gloanțele celor fără Dumnezeu, sau au văzut căzându-le alături ciuruși sau hărăniți, camarazi. Cel ce au fost acolo nu pot uita și nu pot tolera. Uită și tolerează cel ce n'au fost acolo, acuații.

În numărul acesta găsim articole cu guetărd de gloanțe, cu lucruri de săbi, cu sgarări de dinți: da, cu sgarări de dinți, ca ale plășilor lui Ștefan cel Mare, la Suceava. Căci o cetate se apără cu sgarări de dinți, mai ales când inamicii utilizează muloacele de totdeauna, de la fanarioți la 23 August. Remarcăm articolul lui G. Băde-Lăteanu, care, bănuim, e Ion V. Emilian. Băde-Lăteanu se ridică contra tolerantelor, și sunten toate de acord cu dărdul. Dărd, ca de obicei, se prezintă di E. Lozovan. Implicabil, pune degetul în plagă, atunci când vorbește de noua impostură: Comitetul Național. Camaradul căpitan Crutzesco, care la 23 August se găsea pe frontul din Moldova, acolo unde se mai apăra cel puțin onoarea Patriei vândute, vine cu documente noi la dosarul trădării. Cum nu avea să se prabusească frontul, cum spune generalul Dragomir (???), diu Penescu, dacă generalul Racoviță, comandant al armatei a IV-a, acolo, în Moldova, îl adusesse plocon lui Maniu pe Pătrășcanu, pentruca «Blocul democratic», să-i aibă și comunistul lui? (vezi cartea «Demascarea» de Gr. Dumitrescu).

Articole semnate de Dominik Nicol, două pagini în limba germană, etc. completează acest admirabil număr. Stindardului și lui I. V. Emilian, le dorim viață, lungă.

● În «Cuvântul Românesc» — Oct 1978 —, di D. C. Amzăr, scrie exact contrariul celor expuse într-un număr anterior. Dar vine cu desvăluiri de fapte, necunoscute insului de rând. Iată ce spune: «Inițiativa de a forma un nou Comitet Național, a întâmpinat din capul locului dificultăți, cele mai greu de învins, fiind cele venite din partea câtorva personalități cu mari veleități de șefie!!!» «Așa se explică faptul că efortul de a constitui un nou Comitet Național, în cursa de doi ani și jumătate, n'a depășit stadiul formalităților preliminare».

Mai clar, cred că lucrurile stau cam așa: în doi ani s'a reușit să se facă un Consiliu Național dar, de jumătate de an, carul nu mai mișcă. «Se găsește în stadiul formalităților preliminare». Adică exact ce am spus eu: greutatea s'a lăsat împărțea «portofeliilor». Și aceasta pentru că se găsește printre membrii Consiliului Național, persoane cu mari veleități de șefie. Aceasta o spune di Amzăr în Octombrie și el «un biet omuleț», am scris aceasta cu câteva luni înainte, ba și am arătat cu degetul pe o asemenea persoană sgarlăită de ambiții bolnave de a deveni șef. Ori, în «Vatra», aceste persoane sgarlăite, spun cu totul contrariul: totul e aranjat (ca la 23 August), totul merge pe roate, Dumnezeu s'a cumprărat deja joben și frac de ministru.

În fața realităților, di D. C. Amzăr crede că ar fi bine, cel puțin decamdată, să se renunțe la acest Comitet Național, grupurile să-și continue activitatea — o activitate pozitivă desigur —, și într-o zi unul din aceste grupuri, prin activitatea sa, se va impune celorlalți. Ori într-un număr anterior, di D. C. Amzăr declara că oricine va fi contra Comitetului Na-

țional, face jocul dușmanilor. Însemnează că, cu acest articol, face și el jocul dușmanilor! Dar prin această altitudine, di D. C. Amzăr, era contra pluralismului sau, admitea pluralismul numai în cercul închis al Consiliului Național, nu și în afara lui. Ori, ne spune acum, în cercul acesta închis al Consiliului Național, pluralismul nu dă rezultate. Căci s'au ivit divergențe grave, pe o chestie «și mai gravă», pe chestia șefiei. Divergențele sunt atât de grave, carul stă pe loc și di D. C. Amzăr e de părere să fie abandonat, deci face și el jocul dușmanilor!

În acest timp, la «Vatra», pe lângă Joben și frac (cumpărate sau moștenite de la lustrul lui tată), Demostene a cumpărat și șampanie. Ca la 23 August! Și ce face di Vălmăreanu în această combinație? I-a luat locul lui Kir Stamatopol în combinația Prințul Nicolae, când bietul Kir avea rolul de a duce geanta lui Demostene Fofotin?

● Tot în acest număr, di Nicolae Novac, face recenzie unei cărți scrise de un american. Cartea se numește «British and American Policies toward Romania: 1938-1947». E o carte ce aruncă lumină asupra unor timpuri întinate. Și iată ce scrie Dr. Paul Quinlan: «Pe la începutul anului 1942 (Maniu) a încercat să realizeze o înțelegere cu englezii, ca România să-și schimbe poziția. El a înștiințat pe englezi că se gândește la organizarea unei lovituri de Stat împotriva guvernului Antonescu, așa că la momentul oportun... întreaga forță a armatei române s'a poartă fi întoarsă contra Axel... Dar Maniu își avea prețul său. Voia adică, ca Aliații să garanteze viitorul independent al Statului român la frontierele lui de dinaintea războiului, incluzând Basarabia și Bucovina de Nord».

Deci acestea se petreceau la începutul anului 1942, când situația frontului era departe de a fi lămurită, ba încă, balanța înclina de partea Germanilor. Ce-l împingea deci să la această altitudine, care nu mai poate fi justificată cu ultima formulă penesciană, «încercarea de a se salva ce se mai putea salva»? Ura contra Germanilor și necunoașterea pericolului rusesc și aceasta, grație unei crase incurturii. În bibliotecă sa, în afară de cărți ungurești, avea o singură carte românească: Mersul trenurilor! Și aceasta după 20 de ani de la Unire!

dar prin cine trata el cu englezii? Desigur prin «maarele» om de Stat Viorel Tilea, unchiul lui Iancu Rațiu! Și au fost desigur numai discuții și nu s'a semnat nici o hârtie. De ce nu-și scrie Iancu Rațiu memoriile? Deci englezii nu voiau să se lege cu nimic. Și atunci Maniu renunță la intransigență. «De acord cu regele, la 10 Iunie 1944, Maniu telegrafiază Aliaților (desigur marele Tilea, n. n.) că le acceptă termenii (care?), întrebarea noastră) și că mijloacele pentru îndeplinirea lor vor fi plătite. Mai departe, el specifică că opoziția formează un Bloc Democratic Național-Român, format din partidele Național-Tărănesc, Liberal, Social Democrat și Comunist. La 27 și 28 Iunie, Aliații primesc planul detaliat pentru punerea în aplicare a Armistițiului. Planul consista într-o lovitură de Stat împotriva guvernului Antonescu, urmată de semnarea Armistițiului. În plus, Maniu voia ca răsturnarea să coincidă cu o ofensivă sovietică în decursul căreia, trupele române depe front se vor alătura Armatei Roșii!»

Iată deci că fără să ni se desvăluie clauzele armistițiului proiectat, căci desigur «Aliații» nu admiteau nici un fel de clauze ci o capitulare fără condiții, Maniu se oferea să dea o lovitură de Stat, să răstoarne pe Antonescu și armata română să meargă alături de bezbojnicii!!! Și răsturnarea trebuia să coincidă cu o ofensivă sovietică!!! Să citească toți Românii și să mediteze: se cerea o ofensivă sovietică!!! Ce putea Maniu ca să ajute această ofensivă? Celea a făcut, adică să minime moralul otașului și al civilului, să-l mintă pe acesta din urmă că totul e aranjat, să câștige de partea lui generali bolnăvi de ambiția de a ajunge miniștri, și să creeze un serviciu de spionaj instalat în palatul lui Mihai Viteazul, de unde să dea informații inamicului.

Și așa s'au și întâmpnat lucrurile. Dar întrebare care se pune, este: avea Maniu o hârtiță semnată de «Aliați», prin care își luau vreun angajament? În altă parte îl întrebăm pe Vișolanu dacă s'a întors de la Cairo cu vreo hârtiță semnată de vreun sergent american. Îl întreb de data aceasta pe Iancu Rațiu, dacă «Unchiu» Tilea a obținut vreo hârtiță semnată de vreun sergent englez. Bătă istorie românească!!! A ajuns să nu fie capabil să obțină o hârtiță de la niște sergenți americani sau englezi!!!

Și ni se vorbește de marele Maniu! Eu am avut curajul să afirm că Maniu a suferit de infantilism politic.

● Din partea diu Ienciu, primim o scrisoare prin care ne comunică: dsa nu este marxist. În cealce privește gedința «seminarului», în care au intervenit ofițerii marilor Chintescu și căpitanii Stănculescu și Crăciunescu, di Ienciu ne aduce la cunoștință că, din motive familiare, a fost absent. Ne mai aduce la cunoștință di Ienciu că în curând și, în alte publicații, vom avea ocazia să citim «experiența sa personală pe frontul din Moldova și analiza trădării».

Ne bucură cele scrise de di Ienciu, în special ultima parte a scrisorii sale. În cealce mă privește pe mine personal, între dsa și mine nu a existat, cât am stat la Paris, nici cea mai mică ciocnire. Am putea numai relațiile de atunci de prietenie, mai ales că ne uena o mare prietenie comună: regretul dr Mureșanu.

● În Editura «Carpați» se află sub tipar și va apare în curând, volumul I din lucrarea «Relațiile româno-ruse» (din sec. VI până la 1877), de N. S. Govora. Volumul, al cărui preț este 10 dolari, poate fi cerut de pe acum, la Editura «Carpați».

● Cu scrisoarea sa, di Ienciu ne-a obligat să rectificăm. Și o facem cu plăcere. În seara când ofițerii au făcut front, di Ienciu era absent. Dacă ar fi fost prezent, din scrisoarea sa, reiese că ar fi intrat și el în acel front, așa cum era normal.

Pentruca noi ofițeri, îmbrățișăm în exil, ne asemănăm cu mășcașii saccagiului. Căli regimentelor, când ating o anumită vârstă, sunt vânduți la licitație. Apoi deced, trec din stăpân în stăpân, până mor.

Un asemenea cal vândut la licitație, a ajuns în cele din urmă să aibă drept stăpân, un sacagiul, care pe lângă altele, mai era și betiv. Uita să-l dea să mănânce și-l lăsa să aștepte ore

intregi, în fața cărciumii. Bietul cal era numai oase, cu capul pleoștit, trist și nefericit.

Și făta că trece o unitate militară, cu gornisti în frunte. Și auzind gornisti, biata gloabă s'a scuturat, a ciulit urechile, și cu sacua de apă după el, s'a așezat în fața gornistilor și a început să meargă în pas de defilare. Și-a amintit de vremea când era tânăr, când era calul regimentului, și când mergea voios în fața gornistilor.

Noi foști ofițeri suntem ca gloaba sacagului. Suntem îmbătrâniți, unii bolnavi și chinuți de lipsuri, ba am și început să avem și ideal politice distincte, de la legionari la social-democrați. Dar când cineva atacă lupta noastră în Est, contra bolșevicilor pe care mulți l-au descoperit cu mari întârzieri, și că mătoaga sacagului când a auzit goarna, ne strângem sgrîbuiți unii în alții, scoatem pieptul și pornim în pas de defilare. Ar fi bine ca aceasta să nu se uite.

● Misiunea Română Unită, Biserica ortodoxă română din Germania, Asociația Românilor Liberi din Germania și Asociația Românilor din Germania de Sud, au sărbătorit Unirea Principatelor Române în seara de 21 Ianuarie 1979 în Künstlerhaus (Festsaal) din München. S'a desfășurat un program muzical și artistic. Dl. I. V. Emilian a ținut o conferință cu titlul: Valori care au dus la Unirea Principatelor în 1859. Serbarea a fost urmată de dans.

● În dimineața aceleiași zile (21 Ianuarie), Misiunea Română Unită a oficiat o Sfântă Liturghie arhierască, în prezența Eminenței Sale Cardinal Joseph Ratzinger, arhiepiscop de München, concelebrată de Excelența Sa Vasile Cristea, Episcop de Lebedeo și Excelența Sa Platon Kornijak, Exarh al Ucrainenilor, în Dreifaltigkeitskirche, Pacellistrasse, 6.

Părintele Dr. Mehedințu a salutat în numele ortodoxilor prezența la Sfântă Liturghie, a Eminenței Sale Cardinal J. Ratzinger.

● În Buletinul Israelitilor de Rit Elen, din 28 Aug. 1949, citim: "Organizația I.R.O., sub a cărei jurisprudență, se găsește Grecia", etc. Bietul incult, vola să spună jurisducție. Dar cum în ultima clasă ce a făcut — o E.A.M. — istul, adică a patra clasă primară, nu se dădea aceste noțiuni, de unde s'o știe bietul nevinovat?

● Și în același buletin din 24 Septembrie 1949, citim: "Puiu, fost mitropolit, a început să se agite în rezisten-

ța românească. Ce mai poate ajunge, s'au întrebă o parte din credincioși? Dacă la Paris nu există patriarhi, există oare cocoșei?". Puiu, de care așa de ireverențios, scria Kir Theo, era I. P. S. S. Mitropolitul Vasilon Puiu sub a cărui oblăduire se găsea la acea dată Părintele Vasile. Sub titlul "Indecență", i-am dat pașaportului Theo în "Chemarea", răspunsul cunoscut, într-o notă cu lexie nepotită. Pe acea vreme Părintele Vasile era de acord cu mine, astăzi... Dar i-am spus lui Kir Theo pașaport. Și pașaportul șteie despre ce este vorba. Pe cititorii îl vom lămurii în alt număr.

● Di Vălmăreanu ne explică, în felul lui, ce va fi Consiliul Național. Și, după el, acest Consiliu va fi o asociație de "tovarăși de drum". Merg împreună până trec de pădurea Răloasa, dar fiecare își păstrează "marfa". Dar ce marfă are de exemplu, partidul liberal, ne-o explică foarte doct, Demostene: o adunătură, numită, partid, în care nevoile Țării n'au nici o treacare. Ce interesează este puterea — opoziția duce la destrămarea sleahtei — și pentru această putere, nu interesează mijlocul utilizat: "politică de sâră mână" chiar față de un rege aventurier, supunerii în fața intereselor străine (jidovești), călcarea Constituției, disolvarea ilegală a grupărilor politice, închiderea fără nici o bază legală și chiar uciderea de oameni.

Tată cu ce marfă ar veni în cărdășie partidul liberal, în cazul că ar mai exista un sobolan. Și odată lești din pădurea Răloasa, ce garanție are Di Vălmăreanu că sleahta sobolanilor — pentru același motiv, venirea la putere, căci altfel partidul se destramă — nu va utiliza aceleași mijloace, ca și I. G. Duca, pe care liberalul? legionarul? Demostene Fotin vrea să ni-l prezinte în culori roze?

N. S. G.

(Din volumul "81 Epigrame", sub tipar.)

Unui ministru care l-a făcut consul pe M. Fotin Enescu.

Caligula rămase'n urmă,
— Nimic sub soare, nu e nou —
Avuși năstrușnica ideile,
Să faci un consul, dintr'un... zimbru.

Unui Român care s'a refugiat de la Paris, la Madrid.

Fuge de pescari, amiculi,
Ca ursul de sulță,
Căci i-i frică să nu-l prindă,
Vreunul în undiță.

Aceluși.
"Făcător de ingeri". În frantu-
zește "jaiseur d'anges".

I se'nclină toți evreii,
Când îl văd trecând pe pod.
A "făcut atâția ingeri".
C'ăntrecut și pe Irod.

Și tot lui.
Atanasie avea la București, cu-
noscuta firmă "La vitulul de
mare, cu peștele în ghiare".

Pe bietul Atanasie,
L'ar vol, legat în fiare.
Că unui cultur de mare,
I-agăță un pește'n ghiare.

Lui Constantin Drăgan.

Drăgan, vine de la sârbescul dragă.
Strămoșii lui vindeau bragă.
Iar el vinde gaz butan,
Cu emblema: secrete și ciocan.

N. S. GOVORA

CARPATII

REVISTA CULTURALA SI DE
ACTIUNE ROMANEASCA IN EXIL
Director-Proprietar:
TRAIAN POPESCU
APARE ODATA LA DOUA LUNI
SUB INGERAREA UNUI COMITET
DE REDACTIE

Redacția și Administrația:
Calle Conde de Peñañver, 82, 4.
Teléf. 402 11 01 - MADRID-6
Correspondența:
Apartado 9283 - Madrid (España)

Abonamente:
Anual ... 20 \$ USA
De susținere ... 40 \$ USA
Expedierea Avion plus. 5 \$ USA

EDITURA CARPATII ANUNTA

Au apărut:

ISTORIA ROMANILOR DIN DACIA TRAIANA, de A. D. Xenopol, vol I, II și IV ...	15 \$ USA
ISTORIA LITERATURII ROMANE, de D. Murărașu, epulzat ...	10 \$ USA
NATIONALISMUL LUI EMINESCU, de D. Murărașu ...	10 \$ USA
POVESTI, de Ion Creangă, în fascicule ...	5 \$ USA
DAIA, de Vasile Părvan ...	3 \$ USA
PRECURSORI, de Octavian Goga ...	12 \$ USA
ISTORIA PARTIDELOR, NATIONAL, TARANESC SI NATIONAL-TARANESC, de Pamfil Seicaru, vol I, II ...	10 \$ USA
ISTORIA POLITICA SI MILITARA A RAZBOIULUI ROMANIEI CONTRA RUSIEI SOVIETICE, de General Platon Chirnoaga ...	10 \$ USA
KARL MARX: INSEMNARI DESPRE ROMANI. Texte inedite cu comentariu de Pamfil Seicaru ...	10 \$ USA
STEFAN CEL MARE, VOIEVOI AL MOLDOVEI, de prof. Alexandru Boldur ...	10 \$ USA
ISTORIA DACIEI SI CONTINUITATEA DACOROMANA, de General Platon Chirnoaga ...	10 \$ USA
LE NID, UNITE DE BASE DU MOUVEMENT LEGIONNAIRE, de Faust Brădescu ...	5 \$ USA
POVESTI FARA TARĂ, nuvele, de Faust Brădescu, N. Novac și N. S. Govora ...	8 \$ USA
UNIREA NATIONALA IN COMPLEXUL POLITIC EUROPEAN, de Pamfil Seicaru ...	3 \$ USA
DICTIONAR ROMAN-SPANIOL, de Prof. Ion Protopopescu, rustică. Legat până ...	5 \$ USA
CORNELIU ZELEA CODREANU, DOUAZECE DE ANI DE LA MOARTE, de Gr. Manolescu, T. Popescu, etc ...	5 \$ USA
MOTA SI MARIN, DOUAZECE SI CINCI DE ANI DE LA MOARTE, de Prut și Soutzo, Marqués de Nantouillet, Blas Piñar, Gr. Manolescu ...	5 \$ USA
DUMNEZEU S'A NASCUT IN EXIL, de Vintilă Horia ...	12 \$ USA
RELATIILE ROMANO-RUSE, de N. S. Govora ...	10 \$ USA